

STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA OPĆINE JASENICE ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2022. GODINE

Naručitelj: Općina Jasenice

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
Strategija razvoja turizma Općine Jasenice za razdoblje 2017. – 2022.

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. - 2020.
Udio u sufinanciranom dijelu: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

Pitanja u vezi sa sadržajem ovoga dokumenta molimo uputiti na adresu:

MICRO projekt d.o.o.
Ruđera Boškovića 15, 21000 Split
T: 021 555 400
F: 021 555 406
E: info@ultima.com
W: www.ultima.com

Zaštita prava

Sadržaji što su ovdje izneseni izrađeni su isključivo za Općinu Jasenice. MICRO projekt d.o.o. je izradio ovaj dokument za potrebe Općine Jasenice u skladu sa zahtjevima Naručitelja, Općina Jasenice samo za njegovu specifičnu primjenu. Ostale osobe koje koriste informacije iz ovoga dokumenta čine to na vlastitu odgovornost i vlastiti rizik.

© MICRO projekt d.o.o., 2019.

Sva prava pridržana.

Sadržaj ovoga dokumenta zaštićen je autorskim pravima. Izmjene, kraćenja, proširenja i nadopune moguće su samo uz prethodnu pisanu suglasnost društva s ograničenom odgovornošću MICRO projekt d.o.o., Split. Umnožavanje je dopušteno samo uz uvjet da na svakom primjerku ostane otisnuta gornja napomena o autorskim pravima. Objavljivanje ili prevođenje dopušteno je samo uz prethodni pisani pristanak društva s ograničenom odgovornošću MICRO projekt d.o.o., Split.

U Splitu, 20.12.2019.

MICRO projekt

SADRŽAJ

RIJEČ NAČELNIKA.....	4
UVOD	5
KORIŠTENI METODOLOŠKI PRISTUP.....	6
1. ANALIZA STANJA.....	7
1.1. OPĆI PROFIL.....	7
1.2. RESURSNA OSNOVNA.....	11
1.2.1. PRIRODNI RESURSI	11
1.2.2. KULTURNI RESURSI	14
1.3. MANIFESTACIJE I GASTRONOMIJA	17
1.4. TURISTIČKA INFRASTRUKTURA	19
1.4.1. TURISTIČKI POKAZATELJI	30
1.4.2. TURISTIČKI PROIZVODI	36
1.5. ANALIZA OKRUŽENJA I TRENDVI.....	39
1.5.1. OPĆI PROFIL MAKRO OKRUŽENJA	39
1.5.2. TRENDVI U TURIZMU.....	46
1.6. RAZVOJNE MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA	47
2. SWOT ANALIZA	49
3. STRATEGIJA RAZVOJA	51
3.1. STRATEŠKE ODREDNICE.....	51
3.2. VIZIJA	52
3.3. MISIJA.....	53
3.4. CILJEVI I PRIORITETI.....	55
3.5. PREGLED STRATEŠKIH MJERA U TURIZMU.....	57
3.6. USKLAĐENOST STRATEŠKIH ODREDNICA SA STRATEGIJAMA VIŠEG REDA	60
4. SMJERNICE USPOSTAVE MODELA UPRAVLJANJA TURIZMOM	62
5. BAZA PRIORITETNIH PROJEKATA U OPĆINI JASENICE	63
6. AKCIJSKI PLAN SA TERMINSKIM PLANOM PROVEDBE PROJEKATA OD STRATEŠKOG ZNAČAJA	67
7. OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE.....	70
POPIS TABLICA.....	74
POPIS SLIKA.....	74
POPIS GRAFIKONA.....	75

RIJEČ NAČELNIKA

Strateški plan razvoja turizma Općine Jasenice temeljni je dokument za provođenje turističke politike razvoja i donošenje odluka tijela lokalne samouprave vezanih uz turistički razvoj Općine Jasenice u Zadarskoj županiji. Lokalna razvojna strategija Općine Jasenice je usklađena sa ciljevima razvoja u europskim, nacionalnim, regionalnim i strateškim dokumentima.

Kroz ovu Strategiju turizma Općine Jasenice za razdoblje od 2017.-2022. želimo kroz viziju, misiju i ciljeve Strategije ostvariti temelj za budući razvoj naše Općine. Općina Jasenice podrazumijeva Jasenice - staro selo, Maslenicu, Rovanjsku, Zaton Obrovački i Modrič, te Podvelebitski napušteni zaseoci (Zelenikovac, Vučipolje, Bobija, Glavica Kitnjasta, Rupine, Nadbrina, Bužonje) i seoski tradicionalni stanovi (Gornja i Donja Bukva, Zajelovac, Javornik, Prosina, Prašine, Ripište, Olarijac, Kapljev, Stolac, Staza, Veliko Libinje, Mali Alan), tu je još manjih zaseoka i seoskih tradicionalnih stanova, ali administrativno gledano to je ukupan prostor na kojem se proteže naša Općina.

Velik broj naših žitelja vezan je uz ugostiteljstvo, ali posljednjih godina prevladava apartmanizacija kao glavna djelatnost u turizmu. Tome u prilog govori i činjenica da je u protekloj godinu na području Općine Jasenice zabilježeno cca. 200 000 noćenja. No ugostiteljstvo i apartmanizacija nisu jedini model koji prepoznajemo kao svoju turističku budućnost, u planu imamo izgraditi tematski park Winnetou, a s tim projektom ostvaruju se potrebe sportsko-rekreacijskog, gospodarskog (turizam) i kulturnog sadržaja. U budućnosti također planiramo promociju pčelarstva i kozarstva, glavnih poljoprivrednih grana koje imaju velik gospodarski značaj za naše područje, te promociju proizvoda navedenih djelatnosti u prvom redu meda ili sira.

Naglašavam da je ovaj Strateški plan razvoja turizma Općine Jasenice izuzetno bitan jer bi trebao dati odgovor na pitanje kakav ćemo turizam razvijati u razdoblju do 2022. godine, a također definirati ponudu, ključne aktivnosti i njihove nositelje, kao i izvore i način privlačenja sredstava potrebnih za razvoj.

Na kraju svima koji su dali svoj doprinos u izradi ovog dokumenta ovim putem iskreno zahvaljujem te se nadam i pozivam naše sumještane i sve dobronamjerne ljude iz Općine Jasenice da prate provedbu projekata iz strategije, svojim idejama i inicijativama aktivno sudjeluju u njenoj realizaciji na dobrobit sviju nas i cijelog našeg kraja.

OPĆINSKI NAČELNIK

Martin Baričević

UVOD

Strategija razvoja turizma Općine Jasenice je planski dokument izrađen za sektor turizma s ciljem učinkovitijeg i boljeg upravljanja turističkim potencijalima. Ona se odnosi na razdoblje 2017. - 2022. godine te je usklađena sa važećim strateškim okvirima na nacionalnoj razini. Finalni output procesa planiranja sažet je u ovom dokumentu koji je strukturiran na sljedeći način:

- Uvod
- Korišteni metodološki pristup
- Analiza stanja
- SWOT Analiza
- Strategija razvoja
- Smjernice uspostave modela upravljanja turizmom
- Baza prioriternih projekata u Općini Jasenice
- Akcijski plan sa terminskim planom provedbe projekata od strateškog značaja
- Okvir za praćenje i vrednovanje
- Prilog: Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću

Analiza stanja poglavlje je koje obuhvaća pregled trenutnog stanja i ključnih parametara u pogledu općeg profila općine, resursne osnove, manifestacija i gastronomije, turističke infrastrukture, turističkih pokazatelja i turističkih proizvoda. Poglavlje je zaokruženo sintezom zaključaka provedene Analize stanja unutar poglavlja 1.3. Razvojne mogućnosti i ograničenja.

Na temelju identificiranih razvojnih mogućnosti i ograničenja, provedena je SWOT analiza kojom su se precizirali interni (snage i slabosti) i eksterni faktori (prilike i prijetnje) koji mogu potencijalno utjecati na razvoj turizma i valorizaciju svih prepoznatih potencijala u okviru Analize stanja.

U okviru strategije razvoja konkretizirani su koraci razvoja turizma na području općine u formi vizije, misije, specifičnih ciljeva, prioriteta i strateških mjera. Kako bi se osiguralo dostizanje postavljene vizije predložene su smjernice uspostave modela upravljanja turizmom, definirana je baza prioriternih projekata u Općini Jasenice i izrađen je akcijski plan sa terminskim planom za njihovu provedbu. Također, u svrhu koordinacije i kontrole provedbe strategijom predviđenih projekata i u konačnici ispunjenja željene vizije izrađen je i okvir za praćenje i vrednovanje sa preciziranim indikatorima i izlaznim pokazateljima za sve strateške projekte.

KORIŠTENI METODOLOŠKI PRISTUP

Strategija razvoja turizma Općine Jasenice predstavlja krovni sektorski dokument u turizmu kojim se definiraju dugoročne smjernice za njegov razvoj do kraja 2022. godine. Detaljnom analizom trenutnog stanja za koju su podaci prikupljeni tzv. „desk research“ metodom, odnosno pretraživanjem relevantnih internetskih stranica i izvora, te „primarnim istraživanjem“ direktnim prikupljanjem podataka od predstavnika Općine Jasenice i Turističke zajednice Općine Jasenice izrađena je Analiza stanja. Ovlašteni predstavnici Općine su u koordinaciji sa tvrtkom angažiranom za izradu Strategije prema standardiziranoj metodologiji prikupili podatke koji su sažeti i oblikovani prema zahtjevima Općine.

Na temelju izrađene Analize stanja relevantni zaključci usko vezani uz sektor turizma grupirani su unutar SWOT analize koja predstavlja alat identifikacije dvije ključne skupine faktora: interni faktori (snage i slabosti) i vanjski faktori (prilike i prijetnje).

S obzirom na to da su temeljna načela izrade dokumenta transparentnost i participativnost, u dijelu koji se odnosi na definiranje strateških odrednica razvoja turizma omogućeno je uključivanje lokalnog stanovništva sudjelovanjem na radnim skupinama kako bi se sve mogućnosti razvoja turizma adekvatno valorizirale.

Na temelju izrađene Analize stanja i SWOT analize u suradnji sa lokalnom zajednicom definirana je i vizija koja predstavlja idealnu sliku Jasenica u budućnosti u segmentu turizma. Iz vizije proizlaze tri cilja i ukupno 31 mjera čijom realizacijom će Jasenice dostići viziju i pokrenuti kotač razvoja turizma.

1. ANALIZA STANJA

Analiza stanja predstavlja prvi korak u izradi Strategije te za cilj ima identificirati resursnu osnovu relevantnu na razvoj turizma na području Općine Jasenice, a koja je ujedno osnova i za SWOT analizu u kojoj će se sistematizirano prikazati interni (snage i slabosti) i eksterni (prilike i prijetnje) čimbenici razvoja.

Analiza je strukturirana na način da prikazuje opći profil Općine Jasenice i identificira ključne elemente resursne osnove, manifestacije i atrakcije koje su aktualne na području Općine, kvalitetu turističke infrastrukture, turističke pokazatelje i turističke proizvode koji su kreirani i tvore ukupnu turističku ponudu. Također, u okviru ovog poglavlja analiziraju se opći profil makro okruženja te trendovi u turizmu s ciljem identifikacije potencijala u kreiranju jedinstvenog turističkog proizvoda koji će biti komplementaran sa trendovima u okruženju i trendovima koji su aktualni na svjetskoj razini.

1.1. Opći profil

Geografski položaj

Općina Jasenice smještena je u središnjem dijelu Zadarske županije koja administrativno pripada Jadranskoj Hrvatskoj (NUTS¹ II regija) i geografski sjevernoj Dalmaciji. Općina Jasenice nalazi se na obali Novigradskog mora gdje graniči sa Općinama Posedarje i Novigrad te na kopnu sa Gradom Obrovcom i Općinom Starigrad. Prostorni smještaj Općine prikazan je na sljedećoj slici.

Slika 1. Prostorni smještaj Općine Jasenice u Zadarskoj županiji

Izvor: obrada Autora

---

¹ NUTS (fr.Nomenclature des unités territoriales statistiques hrv.Klasifikacija prostornih jedinica za statistiku): Statistička klasifikacija koja služi za prikupljanje, obradu, analizu i publiciranje statističkih prostornih podataka na razini Europske unije, odnosno višerazinska klasifikacija kojom se prostorne jedinice razvrstavaju u različite razine temeljem broja stanovnika.

Površina Općine i Općinska naselja

Površina Općine Jasenice iznosi 121,44 km² što predstavlja udio od 3,32 % ukupne površine Zadarske županije. Općina je podijeljena na četiri naselja: Jasenice i Zaton Obrovački, te Rovanjska i Maslenica. Naselje Maslenica ime je dobilo po stoljetnim maslinicima koje su se uzgajale na obali, a masline su jedan od najznačajnijih prirodnih simbola ovog naselja i odraz prošlog vremena i aktivnosti stanovništva.

Indeks razvijenosti

Indeks razvijenosti Općine Jasenice iznosi 104,07 čime se svrstava u razvojnu skupinu 7² odnosno pripada drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Demografija

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine Općina Jasenice imala je 1 398 stanovnika što predstavlja 0,82 % stanovnika Zadarske županije. Od 1 398 stanovnika evidentiranih na popisu 2011. godine razmjerni su udio muškaraca i žena. Nadalje, dostupni podaci Državnog zavoda za statistiku pokazuju da je na posljednjem službenom popisu bilo evidentirano 65 % radno sposobnog stanovništva. Također, iz službenih podataka može se iščitati da su stanovnici Općine Jasenice po narodnosti većinski Hrvati sa udjelom od 96 % u ukupnom broju stanovnika. Najbrojnija nacionalna manjina su Srbi (42 stanovnika) i Bošnjaci (4 stanovnika). Prosječna starost stanovnika iznosi 41,80 godina, što predstavlja blago pogoršanje u odnosu na popis iz 2001. godine kada je prosječna starost iznosila 38,60 godina. Najviše stanovnika zabilježeno je u naselju Jasenice (91 %), dok je preostalih 9 % evidentirano u naselju Zaton Obrovački. S obzirom na to da je tek od 2014. godine naselje Jasenice razdvojeno na naselja Jasenice, Maslenica i Rovanjska podaci su dostupni za naselja Jasenice i Zaton Obrovački. Ukoliko se promatraju demografski trendovi u posljednjem međupopisnom razdoblju, može se uočiti da oba bilježe lagani porast broja stanovnika, točnije naselje Jasenice za 3,92 % i Zaton Obrovački za 24,76 %.

Tržište rada

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u 2011. godini u Općini Jasenice je bilo zaposleno ukupno 391 osoba, dok je iste godine prema podacima evidencije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje bilo nezaposleno 140 osoba. Djelatnosti u kojima je zaposleno najviše stanovnika su trgovina na veliko i malo te popravak motornih vozila i motocikala (72 zaposlena), građevinarstvo (66 zaposlenih) i djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (46 zaposlenih).

Poljoprivreda i poljoprivredna gospodarstva

Prema podacima koji se odnose na 2018. godinu, na području Općine Jasenice bilo je registrirano ukupno 90 Poljoprivrednih gospodarstava (u nastavku: PG) što čini udio od 1,16 % PG-ova Zadarske županije sa aktivnih 60 članova. S obzirom na to da geografski smještaj Općine Jasenice, nedostatak plodne zemlje i oštre bure diktiraju i obujam poljoprivrednih djelatnosti, stanovništvo ovog područja je tijekom povijesti više bilo orijentirano na stočarsku nego na biljnu proizvodnju.

---

² www.narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_12_131_3014.html
www.razvoj.gov.hr/

Prometna povezanost

Prometna povezanost jedan je od ključnih faktora za razvoj turizma u Općini Jasenice. Prostorni smještaj Općine Jasenice u središnjem dijelu Zadarske županije značajan je naročito zbog pozicije i uloge u povezivanju hrvatskog sjevera i juga, te postojanja prometne infrastrukture koja uvjetuje dostupnost destinacije. Statistički podaci vezani uz prosječni ljetni dnevni promet prikazani su u sljedećoj tablici.

Tablica 1. Prosječni ljetni dnevni promet na području Općine Jasenice

Brojačko mjesto/godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Jasenice	2 671	2 771	2 898	2 943	3 298
Maslenica – jug	36 821	39 446	40 054	44 092	44 222
Zaton Obrovački	2 563	2 870	3 752	3 389	3 482
Ukupno	42 055	45 087	46 704	50 424	51 002

Izvor: Hrvatske ceste

Na temelju prethodno prikazanih podataka može se zaključiti kako sva brojačka mjesta u Općini bilježe značajan porast u petogodišnjem razdoblju. U 2018. godini je prosječni ljetni dnevni promet iznosio 51 002 vozila što predstavlja povećanje od 21,27 % u odnosu na 2014. godinu. Tijekom promatranog razdoblja najveći broj vozila evidentiran je na brojačkom mjestu Maslenica – jug.

Cestovna infrastruktura koja je od značaja za ovo područje je Autocesta A1 (Dalmatina). Najbliži ulaz na A1 nalazi se na udaljenosti od 5,5 km od Općinskog središta na ulazu Maslenica u naselju Rovanjka. Cestovna infrastruktura omogućava vrlo dobru prometnu povezanost Općine Jasenice i sa svim većim gospodarskim središtima u Republici Hrvatskoj: Zadrom (udaljenost od 34,2 km), Splitom (udaljenost od 161 km), Zagrebom (udaljenost od 261 km) i Rijekom (udaljenost od 278 km).

U neposrednoj blizini, na udaljenosti od 31,7 km nalazi se Zračna luka Zadar u Zemunik Donjem koja u 2018. godini bilježi promet od 604 039 putnika. Za obavljanje međunarodnih letova u Zračnoj luci Zadar u 2018. godini bilo je zaduženo ukupno 7 operatera koji su nudili usluge letenja za 41 destinaciju.

U Gradu Zadru nalaze se i Luka Zadar (na udaljenosti od 33,8 km od Općinskog središta) i Luka Gaženica (na udaljenosti od 44,6 km od Općinskog središta) a u kojima je tijekom 2018. godine zabilježen promet od čak 2 351 095 putnika. Luka Zadar povezana je i brodskim linijama sa Anconom, što ujedno predstavlja i najkraći pomorski put između Hrvatske i Italije.

Najbliži Granični prijelaz Ličko Petrovo selo nalazi se na udaljenosti od 108 km od Općinskog središta.

Prostorna obilježja

Jedno od bitnih prostornih obilježja Općine Jasenice odnosi se na minski sumnjiva područja. Prema podacima navedenima u Programu ruralnog razvoja Zadarske županije 2012. – 2014. u Općini Jasenice ukupno je 9 332 496 m² površine minski sumnjivog prostora, što predstavlja udio od 16 % od ukupno minski sumnjivih prostora u Zadarskoj županiji (koja je jedna od minski najzagađenijih područja u Republici Hrvatskoj), te udio od cca. 7 % ukupne površine Općine Jasenice.

Ključni dionici u turizmu

Ključni dionici koji su relevantni za razvoj turizma na području Općine Jasenice su Turistička zajednica Općine Jasenice (u nastavku TZ) i Lokalna akcijska grupa Bura (u nastavku: LAG), te privatni dionici u sektoru turizma - naročito privatni iznajmljivači.

TZ Općine Jasenice u 2019. zapošljava dva zaposlena i kontinuirano surađuje sa TZ susjednih Općina (Starigrad-Paklenica, Novigrad, Obrovac, Posedarje i Ražanac) s ciljem promocije destinacije podvelebitskog kraja. Dugoročni ciljevi suradnje su izgradnja regionalnog brenda, jačanje konkurentnosti i prepoznatljivosti destinacije. Rad TZ Jasenice usmjeren je i na neprestano poticanje i koordiniranje aktivnosti za poboljšanje općih uvjeta, unapređenje sadržaja koji su dostupni turistima tijekom boravka na području općine, te poticanje i iniciranje razvoja i unapređivanje postojećeg turističkog proizvoda i iniciranje razvoja novih turističkih proizvoda.

1.2. Resursna osnovna

1.2.1. Prirodni resursi

Prema Zakonu o zaštiti prirode, na području Općine Jasenice nalaze se tri prirodna zaštićena resursa. Točnije, radi se o kanjonu Zrmanje od Obrovca do ušća, planini Velebit koja se jednim dijelom nalazi na teritoriju Općine Jasenice te špilja Modrič.

Kanjon Zrmanje

Kanjon Zrmanje zaštićen je 1964. godine u kategoriji Značajni krajobraz i nalazi se na području Grada Obrovca i Općine Jasenice. Od ukupne zaštićene površine koja iznosi 556,71 ha, na području Općine Jasenice nalazi se 292,00 ha što predstavlja udio od 52,45 % u ukupnoj površini zaštićenog područja.

Slika 2. Kanjon rijeke Zrmanje

Izvor: [TZO Jasenice](#); Autor: [Ivan Ćorić](#)

Planina Velebit

Planina Velebit koja je zaštićena zbog iznimnih prirodnih vrijednosti i biološke raznolikosti jednim dijelom se nalazi na području Općine Jasenice. Od impresivnih 203 551,12 ha koliko iznosi zaštićena površina planine Velebit ukupno 8 270,28 ha nalazi se na području Općine Jasenice što predstavlja udio od 4,10 % u ukupno zaštićenoj površini.

Jedna od prepoznatljivijih planinarskih točaka ovog područja su Tulove grede koje predstavljaju krški velebitski fenomen ukupne duljine od 1 km.

Slika 3. Tulove grede

Izvor: [TZO Jasenice](#); Autor: [Ivan Ćorić](#)

Jedinstvena panoramska cesta - Majstorska cesta predstavlja jedinstveni resurs u pogledu graditeljske baštine i prolazi ovim područjem sa kojega se pruža spektakularan pogled na Tulove grede i zadarsko zaleđe.

Slika 4. Dionica Majstorske ceste koja prolazi pokraj Tulovih greda

Izvor: www.magic-croatia.hr/

Prema narodnoj predaji na stijenama Tulovih greda legli su se zmajevi, a na stijenama su živjele nevidljive Velebitske vile. Osim toga vjerovalo se da je u ovom krškom fenomenu među stijenama svoje dvore imala i Crna kraljica koja je obučena u crno donosila sreću.

Impozantne stijene su zbog svoje pojave često služile kao filmska kulisa, a od poznatijih filmova se može izdvojiti *Winnetou* – film o fiktivnom indijanskom poglavici, njemačkog pisca Karla Maya. Tulove grede su poznate kao planina gdje je poglavica *Winnetou* umro, a nakon smrti glumca Pierre Brice-a, prvog i najpopularnijeg glumca koji je utjelovio poglavicu *Winnetou*, njegova supruga je prosula njegov pepeo po ovom veličanstvenom vrhu.

Špilja Modrić

Špilja Modrić zaštićena je 1986. jer predstavlja jedinstvenu prirodnu pojavu po količini, vrsti i oblicima kalcitnih ukrasa i svrstava se u red turistički najatraktivnijih lokaliteta ove vrste u Republici Hrvatskoj. Zaštićena je u kategoriji geomorfoloških spomenika prirode.

Slika 5. Špilja Modrić

Izvor: [TZO Jasenice](#); Autor: [Marijan Buzov](#)

Klimatska obilježja i obilježja flore i faune

Klima se kao prirodni element ponude na području Općine Jasenice može promatrati s aspekta obalnog i planinskog dijela a koji su uvjetovani prirodnim smještajem Općine. Za obalno područje Općine karakteristična je submediteranska klima, dok u sjevernom dijelu koji se nalazi na teritoriju Južnog Velebite prevladava kontinentalna klima. U sklopu ključnih klimatskih elemenata koji se mogu reflektirati na turističku aktivnost neophodno je promatrati u prvom redu temperaturu zraka, padaline, pojavnost vjetrova i sisanje sunca. Najbliža meteorološka postaja je Starigrad Paklenica koja bilježi mjerenja od 1992. godine. Od prvog mjerenja najtopliji je kolovoz sa 27,2 °C, a najhladnija veljača sa prosjekom od 7,46 °C što je karakteristično za obalni dio. Ukoliko se promatraju vrijednosti koje se odnose na više predjele planine Velebit srednja temperatura pada i do 15 °C u odnosu na temperature obalnog pojasa. Broj sunčanih dana varira od 115 – 118, dok je broj oblačnih dana 84 – 90.³

Za ovo područje karakteristični su udari bure od 150 km/h, što se uvelike reflektiralo i na biljni pokrov, poljoprivrednu djelatnost i ostale aktivnosti u zajednici.

Flora i fauna također su jedno od bogatstava ovog područja, naročito sjeverni dio Općine odnosno Velebit. Raznolikost flore ogleda se prije svega u drveću (jela, smreka, divlja trešnja, divlja kruška, javor, merala, bijeli jasen i brojni drugi), grmolikim vrstama (poput oskoruše, borovnice, divljeg šipka, šmrika, drače itd.), ljekovitom bilju (metvica, gospina trava, smilje) i endemskim vrstama (planinski stolisnik, kitajbelov oakujac, zimzelena medvjетка, hajnaldova nevestika, Valdštajnov zvončić, Hrvatska gušarka, Runolist i ostali). Najznačajniji predstavnici faune ovog područja su smeđi medvjed, vuk i ris, srna, divlja svinja, jelen, divokoza, tetrijeb gluhan, sova, dijetlić, poskok i rođovka.

---

³ www.opcina-starigrad.hr

1.2.2. Kulturni resursi

U nastavku se navode i opisuju ključni kulturni resursi koji su identificirani na području Općine Jasenice i mogu se transformirati u autentičan element ponude ovog područja. Prije svega, radi se o prepoznatljivim materijalnim kulturnim resursima, te događajima i tematskim festivalima koji predstavljaju nematerijalnu kulturnu baštinu.

Materijalna kulturna baština

Od materijalnih kulturnih resursa ističu se crkva sv. Frane, crkva sv. Jeronima, crkva sv. Jurja i okolno groblje koji se prema podacima Hrvatskog registra kulturnih dobara nalaze u kategoriji nepokretnih dobara.

Slika 6. Crkva sv. Frane

Izvor: www.ethnodalmatia.com

Crkvu sv. Frane izgradio je austrijski car Franjo I. na obroncima Velebita podno veličanstvenih Tulovih greda. Crkva je izgrađena u spomen tada novoizgrađene Majstorske ceste koja spaja južnu sa sjevernom Hrvatskom preko Velebita.

Crkva sv. Jeronima sagrađena je 1874. godine na mjestu gdje je do tada bila župna crkva Presvetog trojstva. U Domovinskom ratu je minirana na blagdan Sv. Jeronima 1991. godine. Nakon završetka Domovinskog rata kada se stanovništvo vratilo na područje Općine, Crkva je postepeno obnovljena.

U jaseničkom zaselku Rovanjaska nalazi se povijesna starohrvatska crkva sv. Jurja. Smještena je uz samu morsku obalu, na glavnom župnom groblju. Sačuvana je 'u svomu prvotnom obliku polukriža sa karakterističnom kupolom, u obliku elipse i bačvastim svodom. U crkvi je kameni oltar, prenesen iz župne crkve sv. Jeronima. Na pročelju zapadnog dijela crkvice diže se kameni zvonik - preslica sa zvonom iz 1896. god. Svojim neobičnim izgledom i oblicima crkva je vrijedan kulturnosakralni spomenik Hrvatskog ranosrednjovjekovnog graditeljstva te je značajan predmet interesa. Stručnjaci je datiraju u rani srednji vijek (između 9. i 11. st.) i svrstavaju u red sakralnih objekata poput Svetog Križa u Ninu, Sv. Pelegrina u Savru, sv. Marija u Malom Ižu itd. Danas je crkva Sv. Jurja zaštićeni spomenik nulte kategorije i kulturna baština RH.

Slika 7. Crkva sv. Jurja

Izvor: [TZO Jasenice](#); Autor: [Ivan Čorić](#)

Teritorijem Općine Jasenice prolazi i 24 km duga dionica Majstorske ceste (ukupna duljina iznosi 41 km), koja predstavlja značajan resurs graditeljske povijesne baštine. Majstorska cesta je jedinstvena panoramska cesta koja predstavlja transvelebitsku prometnicu, odnosno poveznicu između Sv. Roka u Lici sa Obrovcem u Dalmaciji. Otvorena je 4. listopada 1832. godine.

Slika 8. Majstorska cesta

Izvor: [TZO Jasenice](#); Autor: [Ivan Čorić](#)

Značaj ove prometnice očitovao se ponajviše zbog poštanskog i trgovačkog prometa koji se odvijao na njoj. Prometnica je u vrijeme kada je izgrađena predstavljala osobiti napredak zbog uvjeta građenja pa samo ime ceste vuče podrijetlo od njemačke riječi "meisterstück" koja znači remek.

Na području Općine Jasenice nalaze se ukupno 64 arheološka lokaliteta za koja su Prostornim planom propisane adekvatne mjere zaštite.

Nematerijalna kulturna baština

Izuzev materijalne kulturne baštine Općina Jasenice, nematerijalna kulturna baština također je raznolika i prenosi se iz generacije u generaciju, a obuhvaća govorno i folklorno stvaralaštvo u području glazbe i plesa, običaje i tradicijska umijeća poput rukotvorina, te znanja i vještina potrebnih za njihovu izradu.

Slika 9. Nastup KUD-a Vila Velebita

Izvor: www.maslenica.hr

Jedan od ključnih dionika u pogledu valorizacije kulturnih resursa na području Općine Jasenice je i Kulturno umjetničko društvo „Vila Velebita“ (u nastavku: KUD) koje je osnovano 2002. godine i broji 20 članova koji aktivno sudjeluju u radu. KUD je osnovan s ciljem poticanja i očuvanja folklorne i etnografske baštine Općine Jasenice, te njegovanja i promicanja izvornih jasečkih običaja, govora i tradicije. KUD aktivno sudjeluje na manifestacijama u Hrvatskoj i inozemstvu, a posebno se može istaknuti suradnja s Narodnim muzejom u Zadru s kojima organiziraju radionice izrade četverokuke koja je tradicijski ukrasni vez nošnji dinarskog područja sjeverne Dalmacije.

Posebno vrijedno kulturno nasljeđe Općine Jasenice predstavlja i narodna nošnja koju na svojim nastupima promovira i lokalni KUD „Vila Velebita“. Jedna od specifičnih manifestacija je i „Obnavljamo baštinu – revija rekonstruiranih narodnih nošnji“ na kojoj se sudjelovanjem 2014. godine promoviralo očuvanje kulturne baštine ovog kraja rekonstrukcijom nošnje. Rekonstrukcija je izvedena u suradnji sa Etnološkim odjelom Narodnog muzeja iz Zadra gdje se ujedno čuvaju i originalni primjerci nošnje.

1.3. Manifestacije i gastronomija

Manifestacije

KUD "Vila Velebita" tradicionalno od 2006. godine održava večer tradicijske pjesme i plesa odnosno večeri folklor. Manifestacija je poznata pod nazivom „Velebite ne daj magli na se“ i okuplja sudionike iz svih dijelova Hrvatske i susjedne BiH. Manifestacija se održava svake godine u srpnju još od 2006. godine, a posjeti je oko 200 posjetitelja.

Jedna od manifestacije koja se u siječnju održava još od 2005. godine, a koju Općina podržava kao organizator je i memorijalna atletska utrka – Da se ne zaboravi. Utrka se održava povodom obljetnice vojno – redarstvene akcije „Maslenica“. Utrka starta na Masleničkom mostu i završava u Novigradu sa ukupnom duljinom dionice od 20 km. U 2018. godini u utrci su sudjelovala ukupno 92 trkača.

U kolovozu 2018. godine po prvi puta je održan plivački maraton Novigrad – Maslenica, kada je na utrci sudjelovalo 37 plivača. Ukupna dužina koju su natjecatelji preplivali iznosila je 3 700 m, a maraton je organizirao Klub daljinskog plivanja Donat u suradnji sa općinama i TZO Novigrad i Jasenice.

Dobra suradnja nastavila se i u 2019. godini s obzirom da se na ruti Novigrad-Maslenica-Novigrad održalo Seniorsko prvenstvo Hrvatske na 7500 m i CRO CUP maraton. Predviđeno je da 2020. godine start započinje u Maslenici.

Gastronomija

Općina Jasenice ima raznoliku gastronomsku ponudu, a specifične recepture ovog podneblja navedene su u nastavku:

- Kiselo zelje sa suhom kozovinom: Priprema se na način da se kiselo zelja kuha skupa sa suhim kozovim mesom. Zelje treba biti kiseljeno starim načinom samo sa morskom soli. Kozovina sušena na dimu i buri, a umjesto kruha ovom jelu bolje odgovara velebitski "kumpir u cilo". Jelo se obično kuha u hladnim zimskim danima.
- Komorač sa čorbatinom: Čorbatina je kost suhog pršuta koja se kuha. Kad se čorbatina napola prokuha, dodaje joj se sitno narezani komorač. Osim komorača može se staviti i još nekoliko trava (po ukusu) a to su: ušac, škripavac, brsunice, kostriš, itd. Dodaje se i na kockice rezani krompir koji se raspadne i pogusti (zakruši) čorbu te malo crvene paprike. Ovo jelo se najviše kuha u proljeće i rano ljeto.
- Rudica sa svinjetinom: Rudica je zelje (svježe) koje dopijeva u zimsko doba te se kuha tijekom zime. Može se kuhati sa svježom ili suhom svinjetinom. Uglavnom se kuha na čorbu odnosno sa žlicom. Ukoliko se kuha sa suhim mesom dodaje se još i crna divenica to jest krvavica.
- Rudica na pinjur (ulje) sa preškom (vrmetovnicom): Kuha se svježa rudica. Ne smije se prekuhati, te se ocijeđena treba dobro ohladiti. Tako ohlađenoj rudici dodaje se sitno izrezani luk i maslinovo ulje. Ispod peke se ispeče beskvasni kruh miješan od tri djela kukuruznog i jednog dijela pšeničnog brašna. Preška mora biti debljine od dva centimetra te dobro pečena (hrskava). Tek pečena preška jede se sa pripremljenim zeljem.
- Svakober na pinjur: Svakober su jestive trave nabrane na njivama i vrtovima. Trave se prikupljaju u proljeće, a to su: brmbečica, kostriš, ušac, škripavac, makelj, salatina, divlja mrkva, brsunice i druge. Skuhani svakober se ohladi te se u njega nariže svježa ljutika. Zaulji se maslinovim uljem, posoli i odlično je za jelo.

- Palenta sa kiselim zeljem: Prava palenta se dobije od domaćeg kukuruza, mljevenog starim načinom. Ovo brašno se miješa i kuha najmanje pola sata. Za to vrijeme kiselo zelje izvađeno iz kace dinsta (vriga) se neoprano na svinjskoj masti u koje se na kraju dodaje malo kaše ocijeđene od palente. Tako pripremljeno zelje i palenta jedu se skupa.
- Cicvara-maslegija: Kuha se od kukuruznog brašna i skorupa iz mišine. Brašno treba biti od domaćeg kukuruza. Skorup iz mišine se raskuha u vodi, a poželjno je da je skorup što tvrdi. U raskuhani skorup sipa se brašno i miješa najmanje pola sata. Posebno se skuha krumpir koji se jede sa maslegijom.

Ne postoje službene evidencije u koliko ugostiteljskih objekata se ova jela nude.

Aktivnost obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava

Neophodno je spomenuti i lokalna obiteljska poljoprivredna gospodarstva (u nastavku OPG) koji svojim radom i djelatnošću unapređuju gastronomsku ponudu ovog kraja. Neki od njih su: OPG Ivica Đurica registriran je od 2009. i bave se uzgojem ljekovitog bilja i sadnica. Od bilja uzgajaju smilje, kadulju, ružmarin, lavandu, komorač, vrisak, lovor, mirtu i izop (miloduh). Također imaju i vlastiti pogon za preradu tj. destilaciju. Ekološki su proizvođači na obrađenoj površini od 3,2 hektara. OPG se bavi i proizvodnjom povrtnih kultura (kapula, češnjak, mahune itd.).

OPG Božić Jerolim bavi se kozarstvom, točnije zaštićenim hrvatskim šarenim i bijelim pasminama.

OPG Luka Baričević od 2013. uz med hrvatskih pčelinjaka (vrijesak i livada) stvaraju jedinstvene proizvode od meda. Među njima se mogu istaknuti:

- Pjenušac od meda "Tulo"
- Desertno piće "Medovina"
- Rakija od meda "Medica."

1.4. Turistička infrastruktura

Kupališta

Ponuda ljetno kupališnog turizma ovog područja je pozicionirana u jugoistočnom dijelu Velebitskog kanala i Novigradskog mora čije odlike su iznimno čisto i temperaturom osvježavajuće more.

Na području Općine Jasenice nalazi se ukupno pet morskih plaža:

- Plaža Tratarica (Maslenica),
- Plaža Male Vrulje (Maslenica),
- Plaža Splovina (Rovanjska),
- Plaža Rovanjska (Rovanjska),
- Plaža Modrić (Rovanjska).

Bungee jumping

Osim spektakularnog pogleda koji svako ljeto privlači na tisuće posjetitelja, još jedan razlog po kojemu je Maslenički most poznat je njegova visina od 56 m koja ga čini najvišim mostom za bungee jumping u Hrvatskoj. Sezona skokova kreće od 01. srpnja i završava krajem kolovoza.

Slika 10. Bungee jumping na Masleničkom mostu

Izvor: [TZO Jasenice](#); Autor: [Šime Umbol](#)

Biciklističke staze

Područje Općine uključeno je i na karti staza brdskog biciklizma (tzv. Mountain bike; u nastavku: MTB) Zadarske županije. Staze brdskog biciklizma koje prolaze područjem Općine nalaze se u sljedećoj tablici.

Tablica 2. Staze brdskog biciklizma Zadarske županije koje prolaze područjem Općine Jasenice

Naziv staze	Ukupna duljina staze	Zanimljivosti	Ocjena fizičke težine ⁴	Karta
MTB 10 – Velebit 9	74,4 km	Staza koju još zovu i „Kraljevskom stazom“. Po težini je predviđena za vozače napredne fizičke pripremljenosti. Radi se o stazi s dinamičnom konfiguracijom terena koja pruža pogled na zadarski arhipelag, prolazi kod Tulovih greda i spušta se do kanjona Zrmanje.	3/3	 <p>Izvor: www.zadarbikemagic.com/</p>

⁴ Po tehničkom težinskom faktoru staze su podijeljene na sljedeće kategorije: LAKA (1/3) - uglavnom široki makadamski putevi na kojima nema tehnički zahtjevnih dijelova te su uglavnom prilagođene svim uzrastima kao i trekking biciklima. Ukoliko postoje tehnički dijelovi, oni su kratki i mogu se prehodati. SREDNJA (2/3) - makadamski i zemljani putevi lošije kvalitete, singletrailovi, tehnički zahtjevniji spustevi te staze s "preprekama" kao što su korijenje, drveće ili kotrljajuće kamenje. Na ovim stazama potrebno je iskustvo u MTB-u (npr. kočenje po rasutim terenima i pronalaženje idealne putanje). TEŠKA (3/3)- izrazito tehnički teren, kameni ili zemljani singletrailovi (ponekad i vrlo strmi) gdje je potrebna zavidna vještina upravljanja biciklom. Namijenjene su isključivo iskusnim i tehnički naprednim biciklistima te zahtijevaju kvalitetne hardtail (bicikli bez stražnje suspenzije) ili full-suspension bicikle (bicikli sa prednjom i stražnjom suspenzijom).

Naziv staze	Ukupna duljina staze	Zanimljivosti	Ocjena fizičke težine ⁴	Karta
MTB 02 – Velebit 1	33,7 km	Staza starta u Rovanjskoj i proteže se u ukupnoj duljini od 33,7 km, a ocijenjena je sa 2/3 u kategoriji fizičke težine. Radi se o biciklističkoj ruti koja se uspinje od morske obale do južnih vrhova Velebita.	2/3	 <p>Izvor: www.zadarbikemagic.com/</p>
MTB 03 – Velebit 2	71,2 km	Dionica starta u naselju Rovanjaska i po zahtjevnosti je namijenjena vozačima visoke fizičke spremnosti. Staza započinje zahtjevnim usponom vozače dovodi do stjenovitih krških fenomena – Tulovih greda te pruža iskonski doživljaj Velebita, dok se posljednjih 20 km može uživati u pogledu i vožnji uz Zrmanju.	3/3	 <p>Izvor: www.zadarbikemagic.com/</p>
MTB 04 – Velebit 3	51 km	Atraktivna biciklistička staza koja prolazi područjem Općine Jasenice i koja vozače vodi na obronke južnog Velebita. Ukupna duljina staze iznosi 51 km a prema težini, odnosno zahtijevanoj fizičkoj spremnosti vozača ocijenjena je ocjenom 3/3.	3/3	 <p>Izvor: http://www.zadarbikemagic.com</p>

Naziv staze	Ukupna duljina staze	Zanimljivosti	Ocjena fizičke težine ⁴	Karta
MTB 05 – Velebit 4	43,6	Staza je namijenjena ljubiteljima enduro staza i također prolazi područjem Općine Jasenice. Ukupna duljina staze iznosi 43,6 km a po fizičkoj i tehničkoj težini ocijenjena je maksimalnim brojem bodova odnosno ocjenom 3/3.	3/3	 <p>Izvor: www.zadarbikemagic.com/</p>

Izvor: www.zadarbikemagic.com/

Izuzev staza brdskog biciklizma Općinom Jasenice prolaze i tri cestovne biciklističke staze Zadarske županije koje su prikazane u sljedećoj tablici.

Tablica 3. Cestovne staze Zadarske županije koje prolaze područjem Općine Jasenice

Naziv staze	Dionica	Ukupna duljina staze	Zanimljivosti	Ocjena fizičke težine ⁵	Karta
Road 1 – Maslenica 1	Obrovac - Novigrad - Posedarje	58,3 km	Srednje zahtjevna ruta u trajanju od oko 2 sata. Vožnja počinje u Maslenici te se nastavlja uz Novigradsko i Karinsko more nakon čega slijedi lakši uspon i spust prema Obrovcu, te povratak do Maslenice.	2/3	

⁵ Staze za cestovni biciklizam imaju samo fizički težinski faktor i podijeljene su u 3 kategorije: LAKA (1/3) – staze do 50 kilometara. Za bicikliste koji voze uglavnom sezonski, jednom tjedno u vrlo opuštenom i relaksirajućem tempu. SREDNJE (2/3) - do 80 kilometara, za one bicikliste koji voze cestovni bicikl cijelu godinu minimalno jedanput tjedno. TEŠKE (3/3) - rute preko 80 kilometara. Za utrenirane bicikliste s dobrom fizičkom kondicijom koji su naviknuti na duže i zahtjevnije vožnje.

					Izvor: www.zadarbikemagic.com/
Road 02- Paklenica 1	Jasenice - Zaton Obrovački - Gračac-Štikada	52,5 km	<p>Radi se o jednosmjernoj biciklističkoj ruti koja je namijenjena biciklistima koji preferiraju dug i konstantan uspon.</p> <p>Tijekom vožnje pogled se pruža na Velebit. Staza starta u Starigradu i nastavlja se Jadranskom magistralom uz samu obalu nakon čega se uzdiže kanjonom Zrmanje do najviše točke (765 m), te se nakon 11 km spušta prema Gračacu i jezeru Ričice.</p>	2/3	 <p>Izvor: www.zadarbikemagic.com/</p>
Road 20 - Maslenica	Zaton Obrovački - Manastir Krupa - Novigrad	108,3 km	<p>Ruta Maslenica je zahtjevna kružna ruta s maksimalnim nagibom od 15% i predivnim panoramama na kanjone rijeka i zadarski arhipelag. Ruta kreće od Masleničkog mosta uz Novigradsko i Karinsko more, nakon čega se uzdiže prema kanjonima rijeka Zrmanje i Krupe te vozače vraća nazad prema uskom ždrijelu Masleničkog kanala.</p>	1/3	 <p>Izvor: www.zadarbikemagic.com/</p>

Izvor: <http://www.zadarbikemagic.com>

Osim cestovnih staza i staza brdskog biciklizma na području Općine Jasenice ne postoje uređene staze za rekreaciju, stoga postoje mogućnosti po pitanju unapređenja osnovne cikloturističke infrastrukture te umrežavanju sa susjednim jedinicama lokalne samouprave i mapiranju

cikloturističkih karata u okviru projekta Zadar Bike Magic. U okviru predmetnog projekta definirana je i knjiga standarda koja propisuje sve standarde za poslovne subjekte koji će svoje usluge i proizvode ponuditi - biciklistima.

Pregledom službenih web stranica projekta Zadar Bike Magic utvrđeno je da u Općini Jasenice tijekom 2019. godine nisu dostupne popratne usluge poput usluga specijaliziranih agencija (organizirane ture, certificirani vodiči, najam bicikala i opreme), usluga smještaja (smještaj sa bike & bed oznakom), kao ni specijalizirane trgovine sa dijelovima i opremom za bicikle. Uz navedene elemente popratnih usluga neophodno je osigurati i zadovoljavajuću razinu gostoprimstva cikloturista na razini privatnog smještaja i nezaobilazne elemente poput prihvata cikloturista na jednu noć, prostorije za prihvata bicikala, prostora za pranje i sušenje biciklističke odjeće i opreme, dostupnost alata za popravak bicikala, karta sa svim biciklističkim rutama i potrebnim informacijama (brojevi mehaničara, lokacije vidikovaca i odmorišta, te punionica vode) kako bi se kreirao potpuni cikloturistički proizvod.

U okviru navedenog projekta definirane su tzv. POI (eng. Point of interest) koje predstavljaju zanimljivosti koje se na navedenim stazama mogu naći. Od navedenih točaka koje se nalaze na području Općine Jasenice izdvojene su:

- Špilja Modrić,
- Crkvice Sv. Jurja,
- Crkva Sv. Jeronima,
- Bungee Jumping.

S aspekta mogućnosti uključivanja u europske karte biciklističkih staza i ruta postoji značajan potencijal po pitanju valorizacije kroz projekt Eurovelo koji za cilj ima povezati postojeće i planirane nacionalne i regionalne biciklističke rute u jedinstvenu europsku mrežu. Mediteranska biciklistička ruta koja je sastavni dio ove mreže u ukupnoj duljini od 5 888 km prolazi i područjem Općine Jasenice. Ruta prolazi kroz ukupno 11 europskih zemalja, a u Hrvatskoj počinje od graničnog prijelaza Sečovlje – Plovanija u Istarskoj županiji i završava u Dubrovačko–neretvanskoj županiji i graničnom prijelazu Vitaljina – Njivice u Crnoj gori.

Slika 11. Mediteranska biciklistička ruta kreirana u sklopu projekta Eurovelo

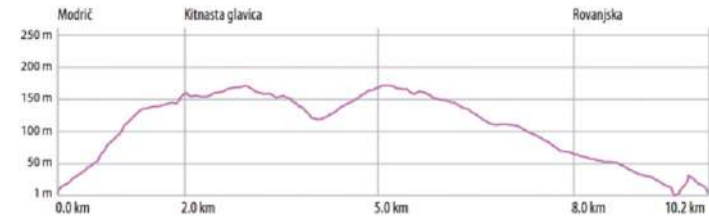
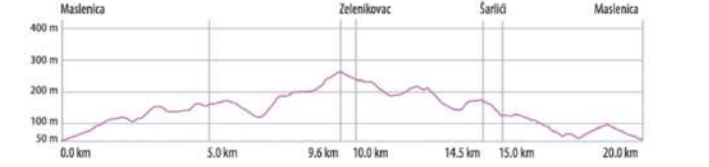

Izvor: www.cikloturizam.hr/eurovelo/

Planinarske staze i speleološki objekti

Naselje Modrič je krajnji dio Općine Jasenice i polazišna točka planinara na mnogobrojne planinarske staze koje se nalaze neposredno uz Općinu. Na ulazu u Modrič nalazi se i slatkovodno jezero koje se proteže više desetaka metara u zemljinu koru a točna dubina još nije poznata. Istoimena špilja Modrič speleološko je bogatstvo otkriveno 1980. godine i proglašeno zaštićenim 1986. godine. Nalazi se na 29 m nadmorske visine, a na duljini od 829 metara pruža jedinstven doživljaj podzemnog svijeta ukrašenog stalaktitima, stalagmitima, stupovima i ostalim oblicima koje je priroda formirala tijekom vremena. Unutrašnjost špilje je lako prohodna i izleti se organiziraju u malim grupama u trajanju od cca. 1h. Kao što je prethodno spomenuto, Općina Jasenice dio je planinarske atrakcije Velebitskog područja, pa je prepoznata i uključena u hike & bike atrakciju rivijere Paklenica. U tri od ukupno četiri najposjećenije staze na kojima se može planinariti i biciklirati uključena je i Općina Jasenice:

Tablica 4. Bike & Hike staze na području Općine Jasenice

Naziv staze	Dionica	Zanimljivosti	Karta
Starigrad - Reljani	Starigrad – Paklenica – Modrič – Reljani Starigrad	Radi se o ruti koja vodi kroz pitoreskna podvelebitska sela i upoznaje vozače sa tradicijskom arhitekturom u kamenu i navodi ih na mnoštvo vrijednih kulturno – povijesnih lokaliteta te uspinje na vidike sa kojih pogled seže na more i planine.	 <p>Izvor: www.rivijera-paklenica.hr/</p>
Mali Kamenjar	Modrič – Kitnasta glavica – Modrič	Staza Mali kamenjar atraktivna je i reaktivno kratka staza koji karakteriziraju kamenjar i nisko raslinje, a za upoznavanje sa Velebitskim područjem idealna je s obzirom da predstavlja spoj tišine i pogleda na padine Velebita.	 <p>Izvor: www.rivijera-paklenica.hr/</p>
Veliki Kamenjar	Maslenica – Zelenikovac – Jasenice – Maslenica	Staza Veliki kamenjar karakteristična je jer se cijelim putem izmjenjuje morsko planinski pejzaž, a posjetitelju omogućuje upoznavanje sa povijesnim i prirodnim lokalitetima.	 <p>Izvor: http://www.rivijera-paklenica.hr</p>

Izvor: <http://www.rivijera-paklenica.hr>

Pregledom službenih stranica Hrvatskog planinarskog društva može se vidjeti da je Velebitsko područje Općine Jasenice uključeno u južnu Velebitsku rutu na interaktivnoj planinarskoj karti. Područje Općine Jasenice tako je i polazišna točka za brojne planinarske staze koje završavaju u Nacionalnom parku Sjeverni Velebit pokraj planinarskog doma Zavižan.

Slika 12. Pregled dijela Velebitske planinarske staze

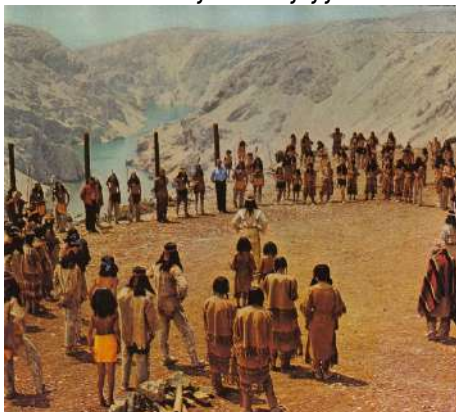
Izvor: www.hps.hr/karta/

Najbliži objekt za smještaj planinara je planinarsko sklonište Zlatino sklonište koje se nalazi na visoravni Veliko Libinje ispod Svetog Brda. Radi se o jednostavnom kontejneru opremljenom sa četiri ležaja te nekoliko pomoćnih ležaja u potkrovlju. Voda se uzima iz cisterne. Do skloništa vode markacije iz Rovanijske (prosječno vrijeme pješaćenja do skloništa iznosi 3 h), Tulovih greda (prosječno vrijeme pješaćenja do skloništa iznosi 2 h), a markacije dalje vode prema planinarskom skloništu Vlaški grad (prosječno vrijeme pješaćenja do skloništa iznosi 2 h) i prema Svetom brdu. Sklonište je neopskrbljeno a objektom upravlja Planinarska udruga Tulove Grede iz Jasenica.

Lokacije valorizirane u filmskoj industriji

Da je ovo područje atraktivno i impresivno svjedoči i 7 od ukupno 11 serijala Winnetou koji su snimani na lokacijama u naseljima Modrič, Rovanjaska i Jasenice. Radi se filmovima koji prate pustolovine poglavice Winnetou prema romanima Karla Maya koji su se snimali 60-ih godina prošlog stoljeća, a iznimno su popularni i u Njemačkoj se smatraju najgledanijim filmovima svih vremena. Za razgledavanje filmskih lokacija turistima se nude raznovrsni tematski izleti. Za navedenu atrakciju izrađene su brošure, ali na lokacijama nije postavljena turistička signalizacija.

Slika 13. Lokacije na kojoj je sniman Winnetou

Izvor: www.rivijera-paklenica.hr

S obzirom na to da postoji značajan interes za posjećivanjem filmskih lokacija i povezanih sadržaja, Općina je podržala projekt koji provodi privatni investitor, a odnosi se na izgradnju i opremanje Tematskog parka Winnetou. Koncept projekta zamišljen je na način da posjetiteljima u turističkom kompleksu koji ima sva obilježja kaubojskog gradića nudi sve usluge i proizvode neophodne za kreiranje iskonskog doživljaja temeljenog na emociji iz istoimenog filma.

Aktualne infrastrukturne inicijative usmjerene na diverzifikaciju turističke ponude

Nadalje, jedna od inicijativa Općine odnosi se na izgradnju i opremanje Medene kuće u sklopu kompleksa objekata izgrađenih u tradicionalnom stilu ovog područja, a koji se nalazi na povoljnoj lokaciji neposredno uz državnu prometnicu D 54. Medena kuća postati će središte pčelarskog interesa i jedinstven kompleks u ovom dijelu Republike Hrvatske, a koji je usmjeren na sadržaje poput: održavanja susreta pčelara i svih struka koje su indirektno povezane sa pčelarstvom, uspostave laboratorija za ispitivanje kvalitete meda i uspostave ureda za izdavanje oznake Planinski proizvod, opremanje prostora za druženje, prezentaciju i prodaju pčelarskih proizvoda itd. što će zasigurno doprinositi atraktivnosti sadržajnoj komponenti turističke ponude, s obzirom na to da je Velebitski med proizvod koji je cijenjen a garancija kvalitete je podrijetlo.

Slika 14. Idejno rješenje interijera Medene kuće

Izvor: Općina Jasenice

Jedna od privatnih inicijativa za koju se očekuje da će njezinom realizacijom značajno diverzificirati ponudu Općine Jasenice je IT & Media Resort. Resort, čija je realizacija planirana do 2022. godine, nuditi će 6 trgovina, parkiralište, restoran, 4 sale za sastanke, 6 kuća, pet hotelskih soba i dva penthouse apartmana, servisne kuće s dvije etaže, wellness i spa s unutarnjim i vanjskim bazenom, fitness, bar na plaži i igralište. Idejno rješenje prikazano je na sljedećoj slici.

Slika 15. Idejno rješenje IT & Media kompleksa

Izvor: www.impaddo.com

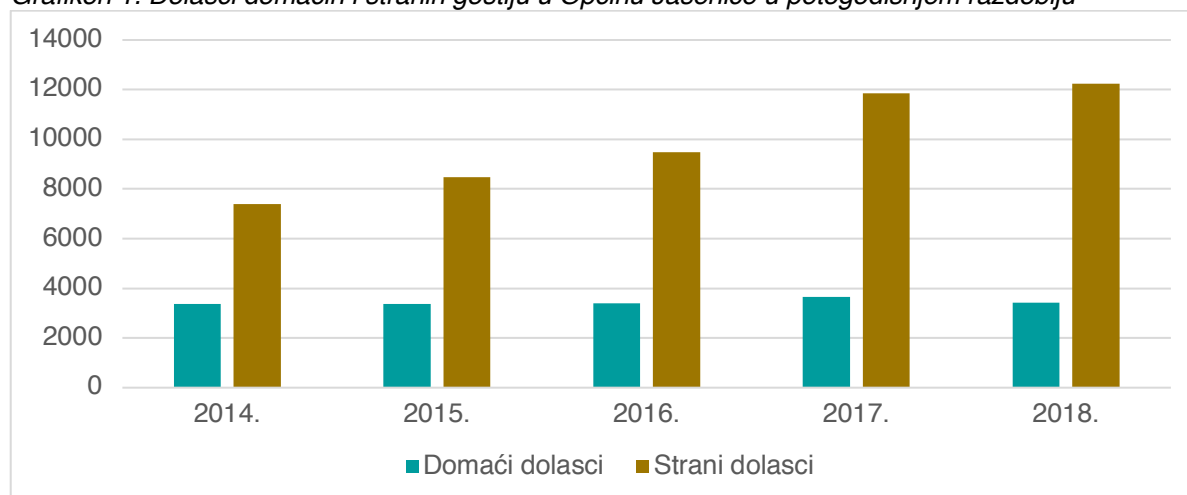
Infrastrukturni projekti čija realizacija se očekuje u funkciji turizma su i uređenje obale Modrič, izgradnja šetnice Maslenica i izgradnja obalne prometnice Rovanjaska a kojima će se doprinos dati infrastrukturnoj i vizualnoj uređenosti.

Na području Općine nalaze se i dva lovišta koji predstavljaju značajan resurs za razvoj lovnog turizma. Sveto brdo lovište je koje se prostire na 14 545 ha, a glavne vrste divljači koje se mogu loviti su: srna, divlja svinja, smeđi medvjed i jarebica kamenjarka. Lovište Zrmanja prostire se na ukupno 4 698 ha na kojem su dominantne vrste divljači: zec, fazan i jarebica kamenjarka.

1.4.1. Turistički pokazatelji

Pregledom ostvarenih dolazaka na području Općine Jasenice tijekom petogodišnjeg razdoblja uočeno je da se ostvaruje kontinuirani rast. Rast je zabilježen u dolascima domaćih i stranih gostiju, a ukupan broj zabilježenih dolazaka u 2018. godini iznosi 15 670. Od ukupno 15 670 dolazaka najveći udio odnosi se na strane goste (78,17 %) dok je udio domaćih gostiju značajno manji (21,83 %). Detaljan prikaz dolazaka domaćih i stranih gostiju nalazi se na sljedećem grafikonu.

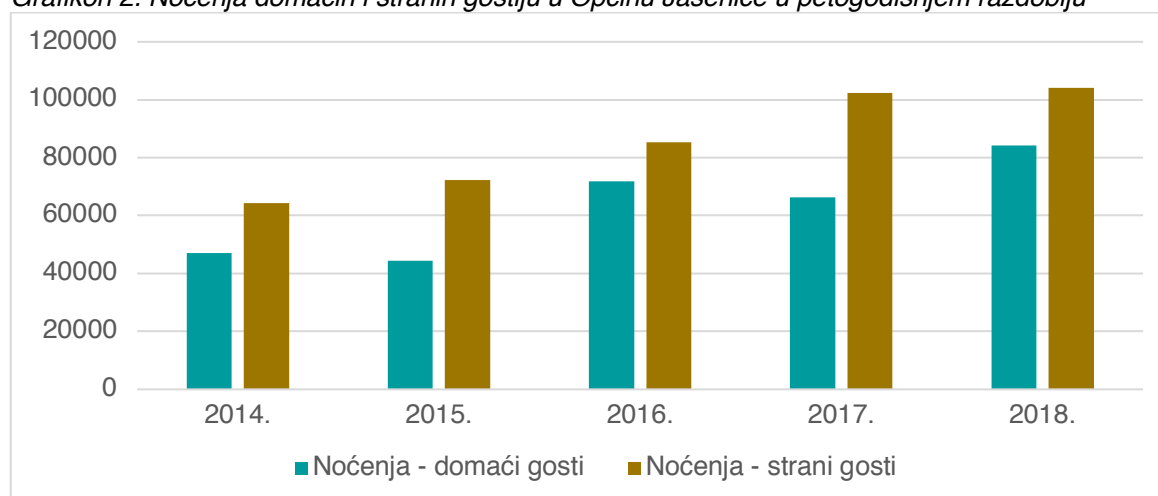
Grafikon 1. Dolasci domaćih i stranih gostiju u Općinu Jasenice u petogodišnjem razdoblju

Izvor: TZ Jasenice

Analizom ostvarenih noćenja domaćih i stranih gostiju na području Općine Jasenice uočeno je da se pozitivni trendovi u dolascima reflektiraju i na ostvarena noćenja. Pregledom ostvarenih rezultata za petogodišnje razdoblje može se zaključiti da broj ostvarenih noćenja i kod domaćih i kod stranih gostiju bilježi kontinuiran rast. U 2018. godini ostvaren je rast od 69,04 % u ostvarenim noćenjima u odnosu na 2014. godinu. Od ukupno ostvarenih 188 222 noćenja u 2018. godini veći udio odnosi se na noćenja stranih gostiju (55,26 %), dok su domaći gosti ostvarili manji broj noćenja i ostvarili udio od 44,74 % u ukupnim dolascima. Detaljan prikaz ostvarenih noćenja nalazi se na sljedećem grafikonu.

Grafikon 2. Noćenja domaćih i stranih gostiju u Općinu Jasenice u petogodišnjem razdoblju

Izvor: TZ Jasenice

U strukturi gostiju prema zemlji podrijetla dominiraju Nijemci (4 118 dolazaka u 2018. godini), Poljaci (1 647 dolazaka u 2018. godini) i Česi (1 068 dolazaka u 2018. godini). Detaljan prikaz za petogodišnje razdoblje nalazi se u sljedećoj tablici.

Tablica 5. Pregled ostvarenih dolazaka po zemlji podrijetla

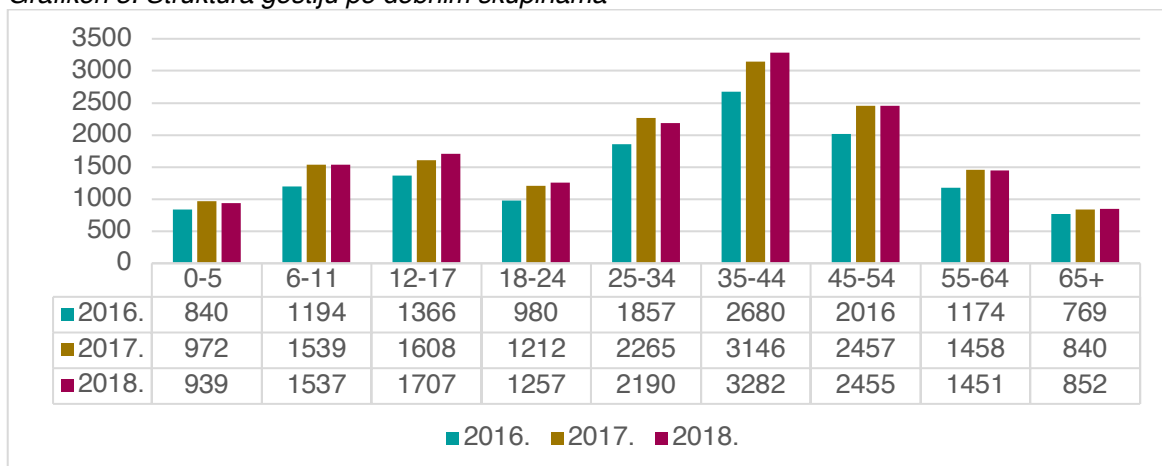
Država	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Albanija	5	6	2	3	7
Argentina	0	0	3	3	1
Australija	6	18	13	25	36
Austrija	465	499	604	680	741
Belgija	91	59	144	178	213
Bjelorusija	4	3	8	29	8
Bosna i Hercegovina	308	353	323	362	344
Brazil	2	8	5	1	3
Bugarska	15	4	8	5	0
Češka	0	0	763	933	0
Danska	0	0	36	58	0
Estonija	0	0	10	38	0
Finska	0	0	19	16	0
Francuska	0	0	293	434	0
Grčka	0	0	1	2	0
Cipar	0	1	0	0	0
Crna Gora	3	5	3	0	5
Češka	665	722	200	0	1068
Čile	0	2	13	0	0
Danska	52	54	2	0	41
Estonija	14	9	23	0	12
Finska	14	4	1	0	38
Francuska	255	276	2	0	473
Grčka	0	0	1	0	0
Indija	1	0	15	5	17
Indonezija	0	0	0	0	2
Irska	9	1	66	4	6
Island	0	0	0	0	2
Italija	183	202	3	229	278
Izrael	7	1	13	4	12
Japan	2	3	0	5	4
Južnoafrička Republika	0	2	2	1	2
Kanada	4	24	23	12	22
Katar	0	0	0	0	2
Kazahstan	1	8	1	6	5
Kina	2	2	2	2	10
Koreja	4	1	0	0	6
Kosovo	0	0	3	1	2
Letonija	13	20	15	3	43
Lihtenštajn	0	0	0	2	1
Litva	22	44	66	52	60
Luksemburg	0	3	3	5	5
Mađarska	272	352	424	520	529
Makedonija	10	7	7	11	5
Malta	0	4	0	0	1
Maroko	0	1	0	1	0
Meksiko	0	1	6	0	0

Država	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Nizozemska	79	118	235	225	243
Norveška	5	6	14	16	15
Novi Zeland	0	3	2	5	4
Njemačka	2531	2714	3130	4120	4118
Ostale afričke zemlje	1	1	3	12	10
Ostale azijske zemlje	11	0	11	20	21
Ostale europske zemlje	0	5	3	4	17
Ostale izv. Europske		1	0	0	0
Ostale zemlje Južne i Srednje Amerike	1	0	8	12	20
Ostale zemlje Oceanije	0	2	2	0	4
Ostale zemlje Sjeverne Amerike	0	0	4	0	7
Poljska	853	959	1175	1636	1647
Portugal	2	4	8	4	12
Rumunjska	28	43	26	44	43
Rusija	58	61	35	77	56
SAD	34	36	31	20	73
Slovačka	373	484	309	509	472
Slovenija	718	947	981	983	869
Srbija	56	73	89	62	76
Španjolska	17	29	18	50	62
Švedska	103	93	155	155	174
Švicarska	44	52	110	56	76
Tajland	1	0	0	7	0
Tunis	0	0	0	1	0
Turska	0	16	2	2	2
Ujedinjena Kraljevina	29	70	87	155	161
Ukrajina	14	49	0	77	64

Izvor: TZ Jasenice

U nastavku se promatra struktura gostiju po dobnim skupinama. Prema dostupnim podacima za trogodišnje razdoblje najzastupljenije su skupine u kategoriji 35 - 44, 45 - 44, te 25 - 34 godina. Detaljan prikaz nalazi se na sljedećem grafikonu.

Grafikon 3. Struktura gostiju po dobnim skupinama

Izvor: TZ Jasenice

Od registriranih smještajnih objekata u Jasenicama od ukupno 4 760 kreveta, njih 66,07 % je nekategorizirano. Od kategoriziranih kreveta na području Općine dominiraju kreveti sa 3 zvjezdice (1 227 kreveta) dok je broj kreveta sa 2 zvjezdice, 1 i 4 zvjezdice značajno manji. Detaljan prikaz nalazi se u sljedećoj tablici.

Tablica 6. Smještajni kapaciteti prema vrsti smještajnog objekta

Objekt Vrsta objekta	1 zvjezdica Broj kreveta	2 zvjezdice Broj kreveta	3 zvjezdice Broj kreveta	4 zvjezdice Broj kreveta	Nema kategorizacije Broj kreveta
Kampovi	21	0	0	0	87
Nekomercijalni smještaj	0	0	0	0	3 058
Objekti u domaćinstvu	24	240	1 169	70	0
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Druge vrste - skupina kampovi)	0	29	58	4	0
Ukupno	45	269	1 227	74	3 145

Izvor: TZ Jasenice

Od prethodno navedenih ostvarenih noćenja domaćih i stranih gostiju najviše ih je ostvareno u objektima u domaćinstvu (48,86 %) i nekomercijalnom smještaju (47,68 %), dok rezultati za ostale ugostiteljske objekte za smještaj i kampove nisu značajni. Detaljan prikaz nalazi se u sljedećoj tablici.

Tablica 7. Dolasci i noćenja ostvareni u Općini Jasenice prema vrsti smještaja

Vrsta objekta	Udio dolazaka domaći	Udio dolazaka strani	Udio dolazaka ukupno	Udio noćenja domaći	Udio noćenja strani	Udio noćenja ukupno
Objekti u domaćinstvu	26,35%	88,45%	74,89%	7,47%	82,38%	48,86%
Nekomercijalni smještaj	62,98%	8,37%	20,29%	88,85%	14,34%	47,68%
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Druge vrste - skupina kampovi)	10,61%	2,16%	4,00%	3,68%	2,57%	3,06%
Kampovi	0,06%	1,03%	0,82%	0,01%	0,71%	0,40%
Ukupno:	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: TZ Jasenice

Pregledom podataka vezanih uz prosječnu popunjenost u smještajnim jedinicama na području Općine Jasenice tijekom trogodišnjeg razdoblja, uočeno je da prosječna iskorištenost raspoloživih kapaciteta nije visoka. Najbolje rezultate prema prosjeku bilježe ostali ugostiteljski objekti za smještaj (17,36 %) i objekti u domaćinstvu (16,77 %). Detaljan prikaz nalazi se u sljedećoj tablici.

Tablica 8. Prosječna popunjenost po krevetima u Općini Jasenice prema vrsti smještaja

Godina	Kampovi	Nekomercijalni smještaj	Objekti u domaćinstvu	Ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Druge vrste - skupina kampovi)
2016.	1,1%	7,66%	16,22%	13,51%
2017.	2,3%	6,79%	17,22%	13,02%
2018.	1,89%	8,04%	16,77%	17,36%

Izvor: TZ Jasenice

U pogledu smještajnih kapaciteta čiji osnivači su pravne osobe gotovo svi su kategorizirani sa dvije zvjezdice izuzev studio apartmana kapaciteta za 36 osoba koje su u vlasništvu tvrtke HEP – upravljanje imovinom d.o.o. Detaljan prikaz nalazi se u sljedećoj tablici.

Tablica 9. Popis pravnih osoba koje pružaju usluge smještaja u Općini Jasenice

Naziv tvrtke	Naziv objekta	Naselje	Vrsta objekta	Kapacitet	Kategorija
Bambus izrada i prodaja suvenira	Bambus	Rovanjska	Apartman	2+1	**
Bambus izrada i prodaja suvenira	Bambus	Rovanjska	Apartman studio	3	**
Ginkgo d.o.o.	Tratarica	Rovanjska	Apartman	2+2	**
Ginkgo d.o.o.	Tratarica	Rovanjska	Sobe	26	**
Tratarica	Tratarica	Rovanjska	Apartman	2+2	**
Tratarica	Tratarica	Rovanjska	Apartman studio	3	**
Tratarica	Tratarica	Rovanjska	Sobe	24	**
HEP - upravljanje imovinom d.o.o.	Rovanjska	Rovanjska	Apartman studio	36	***

Izvor: Ured za turizam

Ugostiteljska ponuda Općine Jasenice bazirana je na 2 caffe bar-a, 2 objekta brze prehrane, 2 bistrea, 1 restoran, 1 konobu i 1 objekt jednostavnih usluga na kolicima. Detaljan popis objekata koji djeluju u ugostiteljstvu prema naselju i razdoblju poslovanja prikazan je u sljedećoj tablici.

Tablica 10. Popis ugostiteljskih objekata koji posluju na području Općine Jasenice

Naziv objekta	Naselje	Tip objekta	Razdoblje poslovanja
Point	Jasenice	Caffe bar	Tijekom cijele godine
Jasenice Jug	Jasenice	Bistro	Nije poznato

Naziv objekta	Naselje	Tip objekta	Razdoblje poslovanja
Jasenice Sjever	Jasenice	Bistro	Nije poznato
Odmorište Marune	Jasenice, Marune	Objekt brze prehrane	Tijekom cijele godine
Bistro Biser	Maslenica	Bistro	Nije poznato
Maslenica	Jasenice, Maslenica	Konoba	Tijekom cijele godine
Juksi	Jasenice, Maslenica, Tratarica	Objekt brze prehrane	Nije poznato
I što sad?	Jasenice, Maslenica, tržnica	Objekt jednostavnih usluga na kolicima	Nije poznato
Bartol	Jasenice, Rovanjska	Restoran	Sezonski (01.04.-30.09.)
Punta	Jasenice, Rovanjska	Caffe bar	Sezonski (01.04.-30.09.)
Rovanjska	Jasenice, Rovanjska	Gostionica	Tijekom cijele godine

Izvor: Ured za turizam

Na području Općine Jasenice nema hotelskog smještaja, ni specifičnih uslužnih objekata poput kušaonica, vinoteka i sl.

1.4.2. Turistički proizvodi

Specifični oblici turizma koji kreiraju turistički proizvod

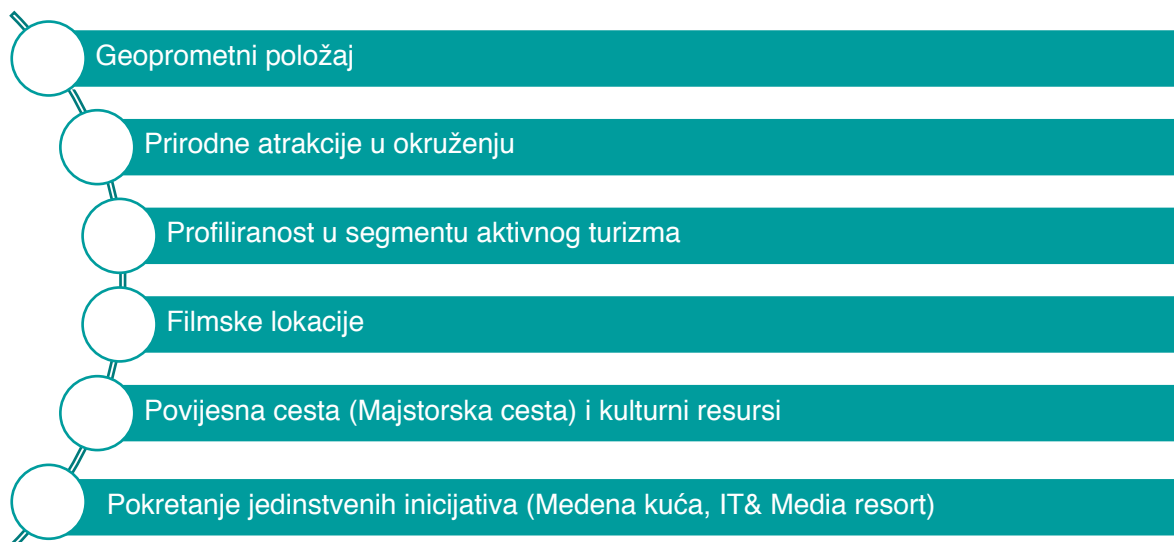
U sklopu ovog poglavlja iznose se ključne odrednice koje sudjeluju u kreiranju turističkih proizvoda, odnosno integriranog proizvoda koji se reflektira na sliku Općine Jasenice u turističkom segmentu. Prije svega radi se o specifičnim oblicima turizma koji ujedno i kreiraju glavne motive dolaska u destinaciju.

- Kupališni turizam: Ovo je zasigurno jedan od ključnih faktora koji utječu na odabir primorske destinacije pa tako i Općine Jasenice. Kupališni turizam, odnosno segment „sunca i mora“ dominantan je proizvod u pogledu motiva dolaska turista, no karakteriziraju ga sezonalnost i visoka ovisnost o prirodnim (eksternim) faktorima, stoga je u kreiranju integriranog proizvoda Općine neophodno uključiti i druge proizvode koji će slijediti potrebe turista.
- Cikloturizam: u segmentu cikloturizma postoje značajni potencijali. Profil posjetitelja karakteriziraju težnja opuštanju, zdravom načinu života, te kombinaciji sportsko-rekreativnih aktivnosti u kombinaciji sa upoznavanjem destinacije, stoga Općina Jasenice u pogledu kreiranja cjelovite cikloturističke destinacije može ostvariti značajne pomake. Cikloturistička infrastruktura trenutno se ogleda u biciklističkim stazama koje po svojim obilježjima nisu adekvatne za kreiranje potpunog i atraktivnog, te samostalnog proizvoda. S obzirom na to da smještajni kapaciteti (privatni smještaj i hotelski smještaj) nisu specijalizirani za ovaj segment, prilikom profiliranja i kreiranja turističkog proizvoda u obzir treba uzeti i ovaj aspekt. Nadalje, na području Općine nisu prepoznate ni privatne inicijative u pogledu kreiranja prateće ponude u cikloturizmu. Primjerice, servisi koji prate pružanje usluga na izgrađenoj infrastrukturi poput stanica sa vodom, odmorišta za bicikliste, vidikovaca, photo kutaka, suvenirnica i sl. nisu uspostavljeni na stazama koje su prethodno analizirane što ukupnu cikloturističku ponudu čini znatno skromnijom.
- Avanturistički i aktivni turizam: Ponuda se u ovom segmentu odnosi na proizvode poput: bungee jumpinga, kajakinga, planinarenja, špiljarenja i sportskog penjanj koji se trenutno nude i predstavljaju jedan od dodatnih motiva odabira destinacije. Avanturistički turizam na području Općine Jasenice kombinacija je boravka u prirodi, rekreacije i istraživanja prirodnih ljepota te motiv za posjetom navedenih sadržaja snažno uporište ima između ostalog i u svjetskim trendovima koje odlikuje bijeg od stresa i svakodnevice, te potreba da se istraže nove destinacije. Kako bi se omogućilo kreiranje cjelovitog turističkog proizvoda i na identificiranim resursima utemeljenoj ponudi potrebno je kreirati efektne sadržaje kojih na ovim turama nedostaje, te ponuditi nekoliko paketa proizvoda i usluga koji će dugoročno zaokružiti i profilirati ovo područje kao avanturističko. U svrhu kreiranja jedinstvenih doživljaja, iskustava i uspomena, ovaj je oblik turizma značajan u pogledu turističkog profiliranja destinacije Jasenice. S obzirom na to da se Općina nalazi na specifičnom geoprometnom području, te u dijelu Zadarske županije koji je specifičan po raznolikoj ponudi u segmentu avanturističkog turizma, proizvodi generirani u ovom segmentu zasigurno će utjecati na ponovno posjećivanje destinacije.
- Izletnički turizam: Sastavni dio integralne turističke ponude Općine Jasenice je izletnički turizam za kojeg se može reći da je, s obzirom na mogućnosti i potencijale, tek u začetku. Resursi koji su prethodno obrađeni, a odnose se na jednodnevne obilaske filmskih lokacija (Winnetou) i prirodnih resursa (Tulove grede, Špilja Modrić) nisu valorizirani na način da je uređena infrastruktura koja dodatno obogaćuje doživljaj posjetitelja poput uređenih vidikovaca i odmorišta za šetače i

izletnike, infrastrukture za sportsko-rekreativne aktivnosti te turističke signalizacije o zaštićenim prirodnim i kulturnim dobrima. Izletnički turizam se može promatrati i s aspekta uklapanja u izletničke programe šireg područja i turistički etabliranih lokacija poput Paklenice i Velebita, naročito u pogledu kreiranja strateških odrednica i profiliranja kao izletničke destinacije.

Funkcionalna struktura turističke resursne osnove

Resursna osnova koja je u fokusu analize stanja se može grupirati u nekoliko osnovnih funkcionalnih struktura koje su navedene u nastavku i može se reći da oni predstavljaju ključne elemente jedinstvenog turističkog proizvoda koji se može kreirati na području Općine Jasenice.

Prije svega, radi se o resursima povoljnog geoprometnog položaja i prometno frekventne dionice A1 koja prolazi kroz Općinu Jasenice. S obzirom na to da krajolik Općine plijeni pažnju putnika s autoceste A1, odnosno Masleničkog mosta radi se o izuzetno vrijednom resursu koji se može reinterpretirati i valorizirati u smislu stvaranja atraktivnih elemenata usmjerenih na privlačenje posjetitelja.

Također, prirodne atrakcije koje se nalaze u neposrednoj blizini Općine i koje su profilirane u segmentu aktivnog turizma identificirane su kao vrijedan resurs koji se može iskoristiti u svrhu kreiranja inovativnih sadržaja i obogaćivanja ponude u turizmu, a sve s aspekta umrežavanja i suradnje sa susjednim jedinicama lokalne samouprave, te uklapanja u tematske staze šireg Zadarskog područja.

Strateško usmjerenje Zadarskog zaleđa i promocija Zadarske regije kao regije aktivnog turizma potpuno je kompatibilno sa resursima Općine Jasenice i predstavlja izniman resurs u kontekstu strateškog profiliranja općine i podudarnosti sa usmjerenjem okolnih područja. Filmski lokaliteti koji su upečatljive prirodne resurse Općine Jasenice predstavili na svjetskoj razini zasigurno su jedan od resursa koji se može komercijalizirati i kreirati preduvjete za osmišljavanje jedinstvene ponude ovog područja a koja će također biti u korelaciji sa svim elementima turističkog proizvoda (aktivni turizam, prirodni resursi i sl.).

Majstorska cesta koja predstavlja jedinstvenu građevinsku ostavštinu i nalazi se na teritoriju Općine Jasenice valorizacijom se može transformirati u resurs kojim će distribuirati gastronomske i avanturističke proizvode šire okolice u sklopu selektivnih oblika turizma (rekreativni, planinski i kulturni).

Inicijative kroz čiju realizaciju se očekuje značajniji doprinos diverzifikaciji turističke ponude poput poput Medene kuće i IT & Media resorta te Winnetouland-a potrebno je ukomponirati u profil turističkog segmenta i razvijati u okviru strateškog profila.

1.5. Analiza okruženja i trendovi

1.5.1. Opći profil makro okruženja

Opće karakteristike makro okruženja

Zadarska županija smještena je na srednjem dijelu obale Jadrana. Najvećim dijelom nalazi se u Dalmaciji a manji dio obuhvaća i područje Ličko–krbavskog prostora s Pounjem. Ukupna površina koju zauzima Zadarska županija iznosi 7.267,23 km² što predstavlja 8,3 % ukupne površine Republike Hrvatske. Zadarska županija je prema veličini 5. županija u Republici Hrvatskoj i uključuje ukupno 28 jedinica lokalne samouprave.

Zadarska županija administrativno graniči sa Šibensko–kninskom, Ličko–senjskom i Primorsko–goranskom županijom te BiH. Ukupna dužina granice sa BiH iznosi 24 km, dok morska granica s Italijom iznosi 83,43 km.

Geoprometni položaj Zadarske županije značajan je na nacionalnoj razini, naročito zbog povezivanja hrvatskog sjevera i juga. Dominantna prometna infrastruktura je cestovna infrastruktura (D1 i A1), a u zračnoj luci smještenoj u Zemunik Donjem redovito se odvijaju letovi u domaćem i međunarodnom prometu.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine u Zadarskoj županiji je živjelo ukupno 170 017 stanovnika što predstavlja porast od 4,92 % u odnosu na 2001. godinu.

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (u nastavku: APPRRR), na području Zadarske županije ukupno je registrirano 7 726 poljoprivrednih gospodarstava, što predstavlja 4,61 % od ukupno registriranih poljoprivrednih gospodarstava u Republici Hrvatskoj. Od toga je najviše registriranih obiteljskih gospodarstava (97,80 %), dok se preostalih 2,20 % odnosi na ostale organizacijske oblike: obrt, trgovačka društva, zadruge i ostali.

Najzastupljenije djelatnosti u Zadarskoj županiji su trgovina, prerađivačka industrija, prijevoz i skladištenje, pružanje smještaja i priprema i usluživanje hrane, poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, te građevinarstvo.⁶

Sektor turizma bilježi značajne rezultate i plasira Zadarsku županiju uz bok Istre po ostvarenim dolascima i noćenjima. U Zadarskoj županiji je u 2017. godini ostvareno 1.800.000 dolazaka i 13,7 milijuna noćenja.⁷

Atrakcije koje posjećuju turisti su mnogobrojne, a neophodno je istaknuti sljedeće turističke proizvode unutar kojih su oni grupirani:

- Sunce i more,
- Prirodni resursi,
- Kulturni turizam,
- Nautički turizam,
- Ruralni turizam.

---

⁶ Strategija razvoja Zadarske županije

⁷ <http://www.zadar.hr/wp-content/uploads/2015/03/analiza-statistike-2017.pdf>

O atraktivnosti, konkurentnosti i ugledu Zadarske županije svjedoči i uvrštenje Grada Zadra na top listu gradskih destinacija u 2019. godini. Proces odabira uključuje tim stručnjaka i članova Lonely Planet zajednice a na listi su se osim Zadra našli i Novi Sad, Miami, Katmandu, Mexico City, Dakar, Seattle i Meknes te Kopenhagen.

Spomenička vrijednost Grada Zadra potvrđena je uvrštenjem na UNESCO popis svjetske kulturne baštine u srpnju 2017. godine. Zadarski bedemi u ukupnoj dužini od 3 km koji okružuju kulturnu baštinu ovjekovječili su spomeničku vrijednost. U posljednje vrijeme Zadar se ističe i inovativnim arhitektonskim rješenjima i atrakcijama stoga Zadarska riva ima i nezaobilazne točke u posjetu županiji. Prije svega radi se o „morskim orguljama“ i „pozdravu suncu“.

Zadarsko okruženje područje je koje je bogato prirodnim i kulturnim resursima. Bogatstvo prirodnim resursima potvrđuju i mnogobrojna zaštićena područja koja tvore prepoznatljive izletničke točke, a od kojih se ističu:

- Nacionalni park Paklenica,
- Park prirode Telašćica,
- Park prirode Vransko jezero,
- Park prirode Velebit.

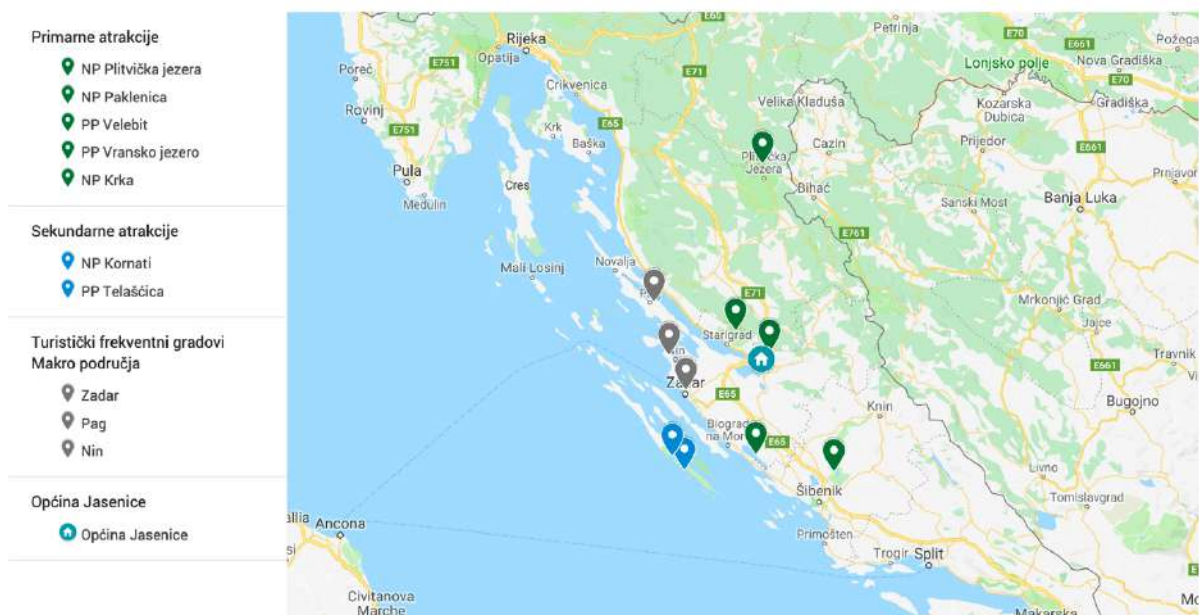
Mreža izletišta i atrakcija u makro okruženju

S obzirom na to da se u neposrednoj blizini Općine nalaze prirodne atrakcije od kojih su neke prepoznatljive i na svjetskoj razini, tijekom turističke sezone se organiziraju i izleti a po geoprometnom položaju i mogućnošću uključivanja u tematske mape makro područja mogu se klasificirati u sljedeće kategorije:

1. primarne atrakcije (nalaze se na kopnu u radijusu od 100 km od središta Općine Jasenice):
  - Nacionalni park Paklenica (udaljenost od 15,5 km od Općine Jasenice)
  - Park prirode Velebit (udaljenost od 22,1 km od Općine Jasenice)
  - Park prirode Vransko jezero (udaljenost od 54,5 km od Općine Jasenice)
  - Nacionalni park Krka (udaljenost od 79,6 km od Općine Jasenice)
  - Nacionalni park Plitvička Jezera (udaljenost od 92,9 km od Općine Jasenice)
2. sekundarne atrakcije (nalaze se na obližnjim otocima u radijusu od 100 km od središta Općine Jasenice):
  - Nacionalni park Kornati (udaljenost od 91,3 km od Općine Jasenice)
  - Park prirode Telašćica (udaljenost od 67,9 km od Općine Jasenice)

Izuzetno navedenih atrakcija sve veću posjećenost i značaj u turističkom segmentu bilježe i povijesne jezgre gradova koji se nalaze u neposrednoj blizini Općine Jasenice: Zadar (udaljenost od 34,2 km od središta Općine Jasenice), Nina (udaljenost od 41,8 km od središta Općine Jasenice) i Paga (udaljenost od 53,3 km od središta Općine Jasenice).

Slika 16. Položaj Općine Jasenice u odnosu na atrakcije makro okruženja

Izvor: www.google.com/maps

Navedene atrakcije posjetitelji najčešće odlučuju upoznati kroz organizirane jednodnevne izlete na koje se upućuju iz etabliranih receptivnih tržišta. Iz tog razloga se u nastavku analizira i turistička aktivnost, odnosno ostvareni rezultati u prethodnoj godini, a sve u kontekstu analize tržišta u okviru kojeg se mogu razviti i srodni turistički proizvodi na području Općine Jasenice.

Turistička aktivnost u identificiranim atrakcijama u makro okruženju

- Nacionalni park Paklenica

U pogledu razvoja segmenta aktivnog turizma značajan je Nacionalni park Paklenica koji je uz prepoznatljivu prirodnu resursnu osnovu izuzetno vrijedna penjačka lokacija i nalazi se na udaljenosti od 15,5 km od Općine Jasenice. U nastavku se navode ključne statistike vezane uz strukturu i broj posjetitelja Nacionalnog Parka Paklenica.

Tablica 11. Struktura i broj posjetitelja NP Paklenica u 2018. godini

2018 Mjesec / kategorija	Individualni posjetitelji		Grupe			Ukupno posjetitelja
	Šetači	Penjači	Učenici i studenti	Planinari	Ostali	
siječanj	618	15	14	43	0	690
veljača	261	0	0	0	0	261
ožujak	1 010	944	10	16	204	2 184
travanj	6 686	6 464	284	65	684	14 183
svibanj	11 035	5 783	838	143	1 761	19 560
lipanj	11 526	3 505	865	0	816	16 712
srpanj	21 257	3 356	375	0	983	25 971
kolovoz	23 243	3 595	0	28	825	27 691
rujan	14 214	3 441	264	25	1 696	19 640
listopad	8 863	4 292	463	167	791	14 576
studeni	1 231	1 141	29	32	40	2 473
prosinac	560	56	0	0	0	616
Ukupno	100 504	32 592	3 142	519	7 800	144 557

Izvor: NP Paklenica

Iz priložene tablice je vidljivo da je u 2018. godini ostvareno ukupno 144 557 posjeta NP Paklenica. Od ukupno 133 096 individualnih posjetitelja njih 100 504 (75,51 %) su šetači dok je penjača 32 592 (24,49 %). U strukturi posjetitelja unutar grupnih posjeta kojih je u 2018. godini u NP Paklenica ostvareno 11 461 dominira kategorija ostvarenih 3 142 posjeta učenika i studenata (27,41 %) i 519 planinara (4,54 %), dok je ostalih grupnih posjetitelja bilo ukupno 7 800 (68,05 %). Od ukupno ostvarenih 144 557 posjeta u 2018. godini, stranci su činili 125 140 posjeta (86,57 %), dok su domaći posjetitelji ostvarili ukupno 19 417 posjeta (13,43 %).

- Park prirode Velebit

Park prirode Velebit, kojemu pripada i rijeka Zrmanja koja dijelom prolazi kroz Općinu Jasenice u 2018. godini bilježi 56 319 dolazaka.

Tablica 12. Broj ostvarenih posjeta u PP Velebit po vrsti posjeta u 2018. godini

Vrsta posjete	Domaći posjetitelji	Strani posjetitelji	Ukupno
Posjet Zavrtnici	1 183	17 450	18 633
Posjet Cerovačkim špiljama	4 714	3 178	7 892
Rafting i vožnja kanuom na Zrmanji	2 748	15 443	18 191
Vožnja kanuom i kajakom na Zrmanji	387	460	847
Turistička vođenja/posjeti	3 618	1 215	4 833
Agencijska vođenja/posjeti	454	1 842	2 296
Planinarski posjeti	2 503	1 124	3 627
Ukupno	15 607	40 712	56 319

Izvor: PP Velebit

Iz prethodno priložene tablice vidljivo je da je najveći broj posjeta ostvaren u uvali Zavratnici (33,08 %), te rafting i vožnja kanuom na Zrmanji (32,30%). Po udjelu su višestruko zastupljeniji strani posjetitelji sa ostvarenih 40 712 dolazaka (72,29 %) dok je domaćih posjeta ostvareno 15 607 (27,71 %).

- Park prirode Vransko jezero

Park prirode Vransko jezero nalazi se na udaljenost od 54,5 km od Općine Jasenice i u 2018. godini ostvareno je ukupno 42 256 posjeta, od čega 34 891 (82,57 %) odnosi na individualne posjete, 5 596 (13,24 %) na grupne posjete, dok se ostatak odnosi na 1 769 (4,19 %) ribičkih posjeta.

- Nacionalni park Krka

Nacionalni park Krka nalazi se na udaljenosti od 79,6 km od Općine Jasenice i posjetiteljima su, osim biciklističkih i pješačkih tura, na raspolaganju i izleti brodom te edukativni sadržaji za djecu. U 2018. godini park je posjetilo 1 354 802 posjetitelja, od čega je 390 557 (28,83 %) posjetitelja u grupi i 964 225 individualnih posjeta (71,17 %).

- Nacionalni park Plitvička jezera

Najposjećeniji Nacionalni park u Republici Hrvatskoj nalazi se na udaljenosti od 92,9 km od Općine Jasenice. Tijekom 2018. godine Nacionalni park je posjetilo ukupno 1 796 670 posjetitelja, a udio posjetitelja po kategorijama prikazan je u sljedećoj tablici.

Tablica 13. Ostvareni posjeti u Nacionalnom parku Plitvička jezera u 2018. godini

Kategorija	Broj prodanih ulaznica
Odrasli	933 856
Grupe	525 931
Djeca	336 883
Ukupno	1 796 670

Izvor: Javna ustanova Nacionalni park Plitvička jezera

- Nacionalni park Kornati

Nacionalni park Kornati koji je dobio ime po istoimenom otoku Kornat nalazi se na udaljenosti od 91,3 km od Općine Jasenice. U 2018. godini park je posjetilo ukupno 176 837 posjetitelja, a statistika kojom raspolaže Javna ustanova Nacionalni park Kornati prikazana je u sljedećoj tablici.

Tablica 14. Ostvareni posjeti NP Kornati u 2018. godini

Lokacija / kategorija	Broj posjetitelja
Kopnena prodaja	5 329
Morska recepcija	12 914
Komisiona prodaja	81 503
Web shop	24 103
Ukupno (kanali prodaje)	123 849
Ronioci	1 022
Brodari	51 966
Ukupno (selektivni oblici turizma)	52 988
Sveukupno	176 837

Izvor: Javna ustanova Nacionalni park Kornati

- Park prirode Telašćica

Prema podacima Javne ustanove Park prirode Telašćica, u Parku na Dugom otoku u 2018. godini ostvareno je ukupno 125 618 dolazaka, od čega su najbrojniji posjetitelji na jednodnevnim izletima sa ostvarenih 67 461 posjeta (53,70 %), te nautičari sa 32 990 posjeta (26,26 %) i kopneni posjetitelji sa 22 631 posjeta (18,02 %). Ostale kategorije posjetitelja (posjetitelji u kućama za odmor unutar Parka i ekskurzije) u 2018. godini ostvarili su ukupno 2 536 posjeta što čini udio od ukupno 2,02 % u ukupno ostvarenim posjetama. U aktivnosti koje stoje na raspolaganju posjetiteljima Parka mogu se ubrojiti: šetnja prirodom, krstarenje, vodeni sportovi i rekreacija, ronjenje, ribolov, foto – lov, vožnja biciklima, trekking i mnoge druge.

Ostale atrakcije Makro okruženja

Od prirodnih fenomena koji spadaju u atrakcije makro okruženja je i otok Galešnjak poznatiji kao otok ljubavi. Naziv je to koji potječe od srcolikog oblika otoka koji je smješten u Pašmanskom kanalu i zbog toga plijeni pažnju posjetitelja Zadarske županije.

U skladu sa navedenom resursnom osnovom županija se profilirala kao regija aktivnog odmora, gastronomije, nautičkog turizma i ruralnog turizma. Aktivni turizam dominira u zaobalju gdje se valorizacijom resursne osnove kreiraju mnogobrojni proizvodi aktivnog turizma poput planinarenja i alpinizma, trekinga, kajakinga, speleologije, ronjenja, kite-surfinga, jedrenja, ronjenja, lova i ribolova, ronjenja i sl.

Od eno-gastronomске ponude izdvaja se mediteranska prehrana koja je također uvrštena na UNESCO popis (nematerijalna baština), a koja je karakteristična za ovo podneblje. Raznolikost gastronomске ponude još je i veća kad se u ponudu uvrste proizvodi zaobalja, odnosno ličkog područja za koje su karakteristični specijaliteta poput sira škripavca, krumpira, suhog mesa, divljači itd. Likeri koji se na ovom području proizvode, paški sir, paška janjetina, dalmatinski pršut, ninski šokol, slana srdela, meso na ražnju i peka kruna su gourmet ponude u županiji.

Da je Zadarska regija i nautička regija svjedoči i podatak da se na njenom području nalazi preko 3 000 vezova. Neke od lokacija koje doprinose popularnosti ove regije u nautičkom svijetu su: Galešnjak (otok ljubavi), Grad Zadar, Uvala Sakarun, Otok Ugljan, Silba, Olib, Premud, Ist, Škarda i Molat, te Biograd.

Ruralni turizam u zaleđu Zadarske županije rezultat je tradicije poljoprivrede, stočarstva, tradicijske gradnje i bogatstva prirodne i kulturne baštine. Ponuda ruralnog turizma Zadarske županije svodi se na ponudu hrane i pića, smještaja i drugih specifičnih aktivnosti za ruralna područja.

Nastavno na prethodno provedenu analizu makro okruženja, može se zaključiti da su trenutni turistički potencijali Općine Jasenice na određen način komplementarne sa potencijalima identificiranim u segmentu turizma na makro području. Aktivni turizam, izletnički turizam, gastronomija i ostale sastavnice turističkog proizvoda makro okruženja neophodno je pri kreiranju strateških odrednica i profiliranju razmotriti kako bi se osigurala dugoročna kompatibilnost s cjelokupnom ponudom makro područja.

1.5.2. Trendovi u turizmu

Prema podacima Svjetske turističke organizacije, međunarodna turistička putovanja bilježe kontinuiran rast, te je u 2017. godini ostvareno 1,322 milijuna turističkih dolazaka. Svjetske trendove po pitanju ostvarenih rezultata prati i Republika Hrvatska koja u 2017. godini bilježi ukupno 17,4 milijuna turističkih dolazaka.

Među ključnim turističkim proizvodima koji su prepoznati na nacionalnoj razini u krovnom strateškom dokumentu izrađenom za sektor turizma i označeni kao proizvodi s izraženom perspektivom razvoja mogu se istaknuti: gastronomija i enologija, cikloturizam, ruralni i planinski turizam, pustolovni i sportski turizam i eko turizam. Nastavno na provedenu analizu i ključna obilježja turističke ponude Općine Jasenice, može se zaključiti da je komplementarna sa prioritetima i potencijalima na nacionalnoj razini.

Ruralni turizam se promatra kroz aspekt iskoraka prema cjelogodišnjem poslovanju za što Općina Jasenice ima izvanredne preduvjete. Gastronomija i enologija koji su nezaobilazni turistički proizvod također imaju potencijala s obzirom na to da Općina predstavlja spoj planine i mora i nudi široku lepezu gourmet okusa.

Pustolovni i sportski turizam, cikloturizam te eko turizam su proizvodi prepoznati kao perspektivni u pogledu razvojnih mogućnosti u nacionalnim okvirima. Na području Općine Jasenice turistička ponuda je i izražena u ovim segmentima s obzirom na to da se naslanja na prirodne pretpostavke i mogućnosti razvoja.

Trendovi i pravac razvoja turizma na Županijskoj razini specificirani su u Glavnom planu razvoja Zadarske županije 2013. – 2023. Podvelebitski kanal (skupina u kojoj se nalazi Općina Jasenice) je u okviru prioriteta koji se naslanja na kreiranje turističkih proizvoda također orijentirana na aktivni odmor i kreiranje sadržaja koji su zastupljeni na području Općine Jasenice (penjanje, biciklizam, fotosfari, planinarenje, kajaking, rafting i sl.).

Turistička zajednica Zadarske županije koja aktivno promovira ponudu zadarske regije u programu rada za 2019. godinu među prioritetnim područjima u razvoju proizvoda naglasak stavlja na kulturni i doživljajni turizam, aktivni/outdoor/adventure turizam i ruralni turizam. Fokus je navedene proizvode unaprijediti kako bi se ukupna ponuda zadarske regije unaprijedila, te ojačao brend i stvorili snažni razlozi dolaska u pred i post sezoni.

Prema istraživanju Instituta za turizam, na području Republike Hrvatske u 2017. godini je zabilježeno smanjivanje važnosti pasivnog odmora i rast važnosti motiva povezanih s aktivnim odmorom. Među ključne motive dolaska a koji se direktno mogu povezati s turističkim proizvodima Općine Jasenice u 2017. ubrajaju se: pasivni odmor i opuštanje (54,9 %), nova iskustva i doživljaju (31,1 %), gastronomija (29 %), upoznavanje prirodnih ljepota (26,2 %), zabava (24,2 %), bavljenje sportom i rekreacija (19,8 %) upoznavanje kulturnih znamenitosti i događanja (12,3 %). U okviru istog istraživanja među ključne aktivnosti koje su zainteresirale posjetitelje ubrajaju se između ostalog i plivanje i kupanje, obilazak znamenitosti, posjet nacionalnim parkovima i zaštićenim područjima, ronjenje, sportovi na vodi, pješčenje, bicikl, jogging i trčanje, adventure sportovi, opg, tematske ceste i parkovi, planinarenje, jahanje i sl. Na kraju, sve prethodno navedene razine direktno su vezane na svjetske trendove u turizmu od kojih se ističu potrebe potrošača za otkrivanjem destinacije kroz nezaboravna i autohtona iskustva i upoznavanje destinacije kroz interakciju s lokalnim stanovništvom i interakcijom sa sadržajima koji odražavaju ritam života na destinaciji koja se posjećuje.

1.6. Razvojne mogućnosti i ograničenja

Na temelju prethodno provedene analize koja obrađuje poglavlja vezana uz trenutačno stanje turizma i turističke ponude na području Općine Jasenice, može se zaključiti kako postoje značajni potencijali u smislu valorizacije i oblikovanja ponude koja će diferencirati destinaciju od ostalih komplementarnih destinacija na području Republike Hrvatske.

Razvojne mogućnosti potporu imaju prije svega u geoprometnom položaju, prirodnom položaju i geološkom nasljeđu. Jedinstven spoj mora i planine, čist okoliš, prirodni fenomeni i atraktivna resursna osnova okolice ovu lako dostupnu destinaciju čine jedinstvenom u pogledu mogućnosti po pitanju plasmana turističkih proizvoda.

Prije svega, razvojni izazovi leže u težnji da se dosadašnja ponuda u turizmu koja je utemeljena na nekoordiniranim privatnim inicijativama valorizira i transformira u jedinstvenu zaokruženu turističku ponudu. Neophodno je da nova turistička ponuda bude planski i ciljano osmišljena i utemeljena na lokalnim resursima i da se pritom ostavi prostora za sustavno proširenje ponude i uklapanje u europske turističke tematske puteve. Navedeno uključuje i inicijative usmjerene na suradnju sa Turističkim zajednicama susjednih jedinica lokalne samouprave, naročito po pitanju realizacije projekata koji su od zajedničkog interesa a čijom realizacijom se može utjecati na povećanje atraktivnosti i interesa za posjećivanjem ovog područja.

S obzirom na to da se u okolici Općine Jasenice nalazi izuzetno vrijedna i atraktivna resursna osnova (Paklenica i Velebit) potrebno je u određivanju razvojnih smjernica uključiti i mogućnost povezivanja i uključivanja u smislu tematskih staza i puteva (planinarske staze, daljnja nadogradnja biciklističkih, tematskih i edukativnih staza sa potpornim sadržajima sl.). Kako bi se omogućila realizacija turističke ponude koja će biti nositelj identiteta i cjelokupne resursne osnove koja je umrežena i osmišljena s ciljem kreiranja jedinstvenog i atraktivnog turističkog proizvoda, neophodno je u obzir uzeti i temeljna ograničenja i pripremiti adekvatne odgovore na njih.

Jedno od ključnih razvojnih ograničenja može se razmatrati s aspekta nezainteresiranosti, nedovoljne educiranosti i motivacije dionika za kreiranjem čvrste karike u ukupnom lancu turističke vrijednosti. Prije svega, uloga i značaj harmoničnog djelovanja svih dionika u turizmu reflektira se na kreiranje ukupnog doživljaja posjetitelja i boravak u destinaciji, te posljedično stvaranjem želje za povratkom u istu.

Prije svega, neophodno je uspostaviti bazu dionika koji su relevantni za razvoj turizma uključivši Razvojnu Agenciju ZADRA, Turističku zajednicu Općine Jasenice, gospodarske subjekte koji djeluju u turizmu i pratećim uslugama (agencije, ugostiteljski objekti, udruge, privatni iznajmljivači i sl.) te definirati mjere koje će osigurati koordinirano i ravnomjerno razvijanje planiranih aktivnosti koje su u skladu sa željenim pravcem razvoja turizma.

Izuzev nekoordiniranih aktivnosti dionika, neumreženosti dionika i neplanskog razvoja turističkih proizvoda, na području Općine Jasenice nije ujednačena smještajna ponuda na način da težište ima na ponudi usluga ovog tipa koje su fokusirane na određenu kategoriju. Smještajni kapaciteti u domaćinstvu koji su prethodno iskazani u Analizi pretežito su nekategorizirani ili kategorizirani u srednjoj kategoriji (tri zvjezdice), dok hotelskog smještaja nema. Ukoliko se kvaliteta prihvatnih i smještajnih kapaciteta ne mijenja, prilagođava i neprestano poboljšava, dimenzija ukupnog turističkog proizvoda može značajno izgubiti na kvaliteti.

Uz prihvatne i smještajne kapacitete, neophodan je vizualni identitet javnih površina i upravljanje temeljnim javnim uslugama prilagoditi željenoj poziciji na ukupnoj ljestvici turističkih destinacija u regiji. Navedeno obuhvaća odgovoran pristup u realizaciji vidljivih elemenata poput uspostave sustava održivog upravljanja otpadom (odvojeno prikupljanje otpada), poticanju mobilnosti temeljene na čistim izvorima (električni bicikli i automobili i sl.), uređenju zelenih javnih površina i korištenju prirodnih materijala u osmišljavanju ključnih točaka komercijalnih zona kako bi se adekvatno odgovorilo na ograničenje vezano uz komplementarnost javnog djelovanja sa odabranim pravcem djelovanja u turizmu.

Ograničenje vezano uz prostornu karakteristiku značajnih minskih sumnjivih prostora može utjecati na percipiranje destinacije kao nesigurne i neprivlačne, stoga je potrebno poduzeti značajne mjere kako bi se reduciralo ovo ograničenje.

Kako bi se Strategijom razvoja turizma polučili željeni efekti, pri definiranju razvojnih smjernica neophodno je poduzeti sve mjere i provesti aktivnosti koje su usmjerene na minimiziranje ograničenja i maksimizaciju koristi od valoriziranih potencijala.

Naglasak u skladu sa tekućim trendovima svakako treba biti na razvoju turizma utemeljenog na gospodarskoj i resursnoj učinkovitosti, društveno i okolišno odgovornoj destinaciji koja je u kontinuiranoj interakciji sa potrebama tržišta i privatnim sektorom koji ga pokreće.

Na ovaj način će se osigurati koncentriranje napora u integraciju ključnih komparativnih prednosti destinacije u diversificirani portfelj turističkih proizvoda Općine Jasenice koji će generirati željene efekte i postati generator prosperiteta i blagostanja u gospodarskom smislu.

2. SWOT ANALIZA

U sklopu ovog poglavlja obraditi će se osnovni elementi SWOT analize koja predstavlja temeljni alat pri identificiranju internih faktora razvoja (snage i slabosti) i eksternih faktora razvoja (prilike i prijetnje). Analiza je izrađena na temelju prethodno provedene Analize stanja i predstavlja ključni input u formiranju strateških odrednica.

Tablica 15. SWOT analiza

S	SNAGE	W	SLABOSTI
	<ul style="list-style-type: none"> - Povoljan prirodni položaj - Povoljan prometni položaj - Atraktivni resursi (prirodni, kulturni) - Očuvan okoliš - Ugodna klima - Frekventno područje (porast prosječnog ljetnog dnevnog prometa) - Diversificirana turistička ponuda u segmentu aktivnog turizma utemeljena na prirodnim resursima - Otvorenost novim trendovima i investicijama (IT & Media resort) 		<ul style="list-style-type: none"> - Minski sumnjiva područja - Ekonomija oslabljena ratom - Nepovoljna struktura i kvaliteta smještajne ponude - Nedostatak realiziranih inovativnih projekata - Nepostojanje zaokruženih turističkih proizvoda i strateškog usmjerenja - Nedostatak fokusa na upravljanje postojećim kapacitetima i infrastrukturnim segmenom - Nepostojanje specifičnih uslužnih objekata u kojima se mogu plasirati gastro/eno proizvodi - Neravnomjeran razvoj svih naselja i koncentracija velikog broja stanovnika u naselju Jasenice - Nedostatak privatnih inicijativa u segmentu dopunskih i uslužnih turističkih djelatnosti - Nedostatak fokusa lokalnih dionika u uspostavi cjelovitog lanca vrijednosti - Nedostatak pružatelja usluga u turizmu prvenstveno turističkih agencija - Nepostojanje ugostiteljskih objekata iz skupine hoteli - Nedostatak sinergije turizma sa tradicionalnim djelatnostima

O	PRILIKE
	<ul style="list-style-type: none"> - Uklapanje u županijske razvojne inicijative u turizmu - Trendovi u turizmu na nacionalnoj i svjetskoj razini naklonjeni su razvoju specifičnih oblika turizma koji se mogu razvijati u Općini Jasenice (aktivni odmor, gastronomija, pustolovine i sl.) - Kontinuirana ulaganja u promociju turizma od strane Županijske turističke zajednice - Mogućnost suradnje sa susjednim Jedinicama lokalne samouprave i TZ

Izvor: Izrada autora

T	PRIJETNJE
	<ul style="list-style-type: none"> - Devastacija obale (nekontrolirana izgradnja) - Nepovoljni demografski trendovi mogu dovesti do deficita na tržištu radne snage - Orijentacija stanovnika turizmu može rezultirati napuštanjem tradicionalnih djelatnosti - Zapostavljanje resursne osnove može dovesti do razvoja turizma u neželjenom pravcu - Nedorečena ponuda smještaja može rezultirati sa neusklađenosti kreiranog turističkog proizvoda sa potrebama i preferencijama ciljanih skupina kojima je usmjeren

3. STRATEGIJA RAZVOJA

3.1. Strateške odrednice

Poglavlje 3.1. Strateške odrednice donosi pregled sheme onih elemenata strategije čijom realizacijom se očekuje ostvarenje pozitivnih i multiplikativnih efekata na cjelokupni segment turizma u Jasenicama. Shema je kreirana na način da se na najvišoj razini nalazi vizija koja predstavlja poželjnu sliku turističkog profila Općine u budućnosti, na temelju koje je kreirana i misija koja pokazuje način na koji će vizija biti ostvarena.

Vizija	Putokaz Mediterana
---------------	---------------------------

Misija	Postati općina koja poznaje svoje resurse, prepoznaje i kapitalizira komparativne prednosti u turizmu
---------------	--

Ciljevi	SC1 Razvoj turističke infrastrukture	SC2 Kreiranje okvira za razvoj konkurentnog turizma	SC3 Brendiranje općine kao turističke destinacije
Prioriteti	<p>1.1 Razvoj i unapređenje obalne turističke infrastrukture</p> <p>1.2. Razvoj i unapređenje zaobalne turističke infrastrukture</p> <p>1.3 Modernizacija komunalne infrastrukture</p>	<p>2.1. Jačanje kratkih lanaca opskrbe</p> <p>2.2. Valorizacija i komercijalizacija prirodnih dobara</p> <p>2.3. Valorizacija i komercijalizacija kulturnih dobara</p> <p>2.4. Jačanje kapaciteta privatnog sektora u turizmu</p>	<p>3.1. Promocija i brendiranje turističkih atrakcija i manifestacija</p> <p>3.2. Uspostava turističko informativnog centra i podizanje svijesti lokalnih stanovnika</p> <p>3.3. Razvoj promotivnih materijala, digitalnih i tiskanih kataloga</p>

3.2. Vizija

Vizija predstavlja poželjno stanje segmenta turizma na promatranom području u budućnosti. S obzirom na provedenu analizu stanja i identificirane značajne perspektive i razvojne mogućnosti definirana je vizija koja glasi:

Putokaz Mediterana

Upravo geoprometni položaj, jedinstveni spoj mora i planine te atraktivna resursna osnova Jasenica i okolice dozvoljavaju formuliranje prethodno definirane vizije koja sintetizira sve identificirane snage Općine i preuzima odgovornost za valorizaciju resursa u kontekstu društvenog i gospodarskog blagostanja.

Općina Jasenice slikovito je „Mediteran u malome“, odnosno unutar administrativnih granica su koncentrirani mnogobrojni resursi Mediterana koji se strateškim usmjerenjem mogu valorizirati na način da se kreira okvir za oblikovanjem destinacije u koju se dolazi ciljano.

Upravo iz tog razloga koristi se potencijal obalnog resursa koji je ujedno i polazišna točka i svojevrsni uvod u atraktivnosti zaobalja koje se nalaze nadomak ruke, a s kojima se posjetitelji mogu upoznati preko novostvorenih turističkih proizvoda.

S ovog aspekta resurs sunca i mora ne moraju nužno biti u prvom planu, a nastojanja za brendiranjem i razvojem destinacije leže upravo u mogućnosti da Jasenice naprave iskorak u pogledu kreiranja koncepta razvoja turizma koji obuhvaća priobalje i umrežava se sa bogatstvom zaleđa.

Sve dinamičniji i kompleksniji zahtjevi suvremenog turista u pogledu standarda i ponude destinacije postavljaju izazov pred Općinu Jasenice da sve resurse ujedini sa svrhom kreiranja konkurentne i cjelovite destinacije u pogledu receptivnog turizma i kvalitetnih turističkih proizvoda.

Navedeno će se odraziti u oblikovanju primarne destinacije koja je cilj putovanja i na kojoj se turisti dulje vrijeme zadržavaju. Da bi se destinacija u konačnici profilirala kao primarna, u fokusu motiva posjećivanja Općine Jasenice mora biti cjelovita i funkcionalna destinacija koja potiče turiste na kretanje i upoznavanje pojedinačnih atrakcija i svih kreiranih turističkih proizvoda.

Pri tome je neophodno napore usmjeravati upravo na dostizanje statusa „odredišne“ destinacije, odnosno mjesta na koje se dolazi ciljano sa namjerom iskonskog upoznavanja iste. Za uspješnu realizaciju vizije, neophodno je osigurati punu posvećenosti i suradnju svih dionika u turizmu kako bi se za sve posjetitelje kreirali efekti harmonične, visokokvalitetne i atraktivne destinacije.

3.3. Misija

Nastavno na prethodno definiranu viziju neophodno je pobliže pojasniti i približiti način na koji će se osigurati njena realizacija. Stoga se u sklopu ovog poglavlja definira misija razvoja turizma Općine Jasenice koja glasi:

Postati općina koja poznaje svoje resurse, prepoznaje i kapitalizira komparativne prednosti u turizmu

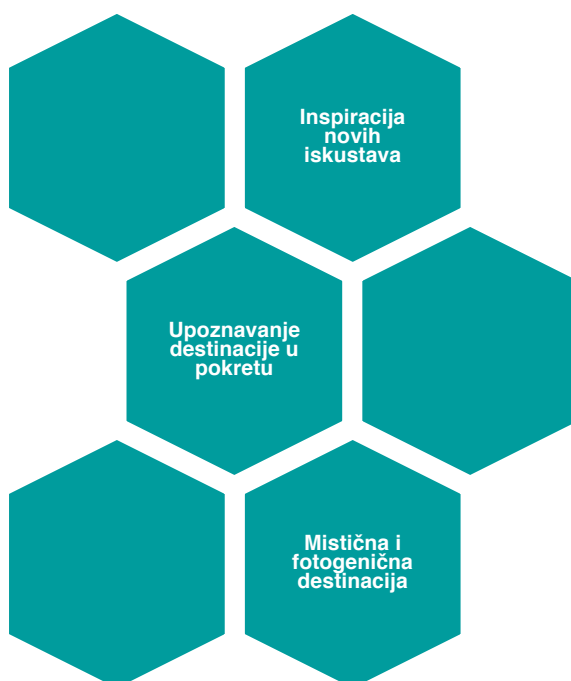
Uloga kojom se Općina Jasenice pojavljuje kao svojevrsna razglednica mediterana zahtjeva povećanje svijesti o cjelokupnom prostornom identitetu i kvalitetnu interpretaciju kako bi se u prvom redu kreirali zaokruženi turistički proizvodi koji će biti pokretači razvoja cjelokupnog segmenta turizma.

Prije svega, neophodno je kontinuirano kombinirati razvojne elemente koji će kod posjetitelja kreirati osjećaj znatiželje i interesa za kretanjem u destinaciji i posjećivanjem raznolikog spektra aktivnosti. Kombinacija obalnih i krševitih zaobalnih resursa osnova je koja nudi cjelovitu i s aspekta aktivnosti u destinaciji razigranu ponudu koja se kontinuirano može nadograđivati i poboljšavati, te obogaćivati u smislu destinacijskog imidža.

S aspekta asocijacija, prilikom brendiranja destinacije neophodno se fokusirati na elemente kojima će se kod posjetitelja ostvarivati identifikacija sa destinacijskim vrijednostima te graditi identitet poželjne i drugačije destinacije.

Ključne asocijacije na kojima je poželjno graditi identitet Općine Jasenice u turističkom segmentu prikazane su na sljedećoj shemi.

Slika 17. Splet asocijacija destinacije Jasenice

Izvor: Izrada autora

Navedene asocijacije predložene su upravo temeljem ključnih resursa identificiranih na području Općine na kojima se može graditi destinacijski imidž. Asocijacije proizlaze direktno iz ključnih kategorija razvoja turizma koje mogu postati okosnica razvoja predmetnog segmenta i nastojanja za zadovoljenjem sve zahtjevnijih gostiju koji očekuju nova iskustva, autentičnost, zabavu i udaljavanje od svakodnevnih aktivnosti.

Ukoliko se prilikom kreiranja destinacijskog imidža uvažavaju sve prethodno navedene asocijacije razviti će se realni odnosi sa okolinom i na taj način utjecati na kreiranje konkretnih promjena i dobivanje nove slike o destinaciji.

Ključne kategorije razvoja turizma koje može ponuditi destinacija Jasenice kroz mrežu turističkih proizvoda prikazana je u nastavku.

Slika 18. Ključne kategorije razvoja turizma

Izvor: Izrada autora

Splet ključnih kategorija u kojima se može razvijati turistička ponuda Jasenica proizlazi iz identificiranih perspektiva koje u kombinaciji sa geografskim položajem i prirodnim atraktivnostima čine osnovu za razvoj konkurentnog turizma. Kreiranjem turističkih proizvoda unutar predloženih kategorija i njihovim umrežavanjem razvijati će se destinacija u kojoj će se gosti kretati, te osim klasičnih turističkih proizvoda (sunce i more) uživati u različitim aktivnostima u prirodi (planinarenje, šetnja, vožnja biciklom, bungee jumping itd.), istraživati gastronomsko bogatstvo zaleđa (posjećivanje kušaonica, trgovina lokalnim poljoprivredno – prehrambenim proizvodima), boraviti u izvorno uređenom i specijaliziranom smještaju (bike & bed), te na povratku iz destinacije kao razglednicu ponijeti utiske i preporuke kao i želju za ponovnim posjećivanjem iste.

Kako bi se kreirao adekvatan okvir za operacionalizaciju Strateškog usmjerenja u nastavku se specificiraju i pobliže definiraju ciljevi i prioriteti razvoja turizma i uvjetovanim resursima.

3.4. Ciljevi i prioriteti

Ciljevi i prioriteti razvoja turizma Općine Jasenice strateške su odrednice koje direktno proizlaze iz definirane vizije i misije. Za razdoblje provedbe strategije od 2017. do 2022. godine definirana su ukupno 3 specifična cilja koja predstavljaju okvir za konkretne korake koje Općina mora poduzeti kako bi se Jasenice profilirale u segmentu turizma kao „putokaz Mediterana“. Prije svega, neophodno je razviti turističku infrastrukturu oko koje će se u konačnici i graditi djelatnosti i turistički proizvodi što je ujedno i specifični cilj broj 1.

Kako bi se osigurala kvaliteta turističke ponude neophodno je izgradnji, uređenju i dostupnosti turističke infrastrukture pristupiti sistematično i koordinirano, te je razvijati na način da se infrastruktura zaobalja direktno umrežava sa infrastrukturom obalnog pojasa. U tu svrhu se u nastavku pod Specifičnim ciljem 1 „Razvoj turističke infrastrukture“ preciziraju projekti kojima će se razvijati infrastruktura priobalja (Rekonstrukcija šetnice u Maslenici, postavljanje plutajućih valobrana, uređenje središnjeg obalnog pojasa u Rovanjskoj, romantična plaža u Maslenici, uređenje obale i obalnog zida u Modriču) i obogatiti zaobalni sadržaji (Revitalizacija područja Majstorske ceste, fortifikacijski kompleks Dračevac – forte San Marko, rekonstrukcija ceste Modrič – Bužonje, poučna staza Zaton Obrovački). Uz navedene projekte definirani su i projekti modernizacije komunalne infrastrukture (Uređenje platoa utovarnog mosta, pontonski gat Rovajska, izgradnja WI-FI besplatnog sustava pristupa Internetu, izgradnja javnih WC-a, uređenje hotspot lokacija na biciklističkim stazama) koji za cilj imaju dostizanje suvremenih standarda po pitanju opremljenosti svih javnih površina koje ujedno predstavljaju i turističku infrastrukturu. Modernizacija komunalne infrastrukture jedan je od ključnih prioriteta koja je ujedno i imperativ u pogledu upravljanja razvojem destinacije. Izuzev osnovne infrastrukture koja je sintetizirna u nastavku u sklopu strateških projekata, nužno se posvetiti i elementima koji su vidljivi posjetiteljima (npr. dostupne kante za otpatke, javna rasvjeta i sl.) nužno je kontinuirano unapređivati zelene javne površine, nogostupe, klupe, voditi računa o primjerenom izgledu autobusnih stajališta i dostupnom voznom redu lokalnih i međugradskih linija, te stvarati „foto“ kutke na mjestima gdje se kreću turisti (trgovi, vidikovci i ostali javni prostori).

Specifični cilj br. 2 fokusiran je na kreiranje okvira za razvoj konkurentnog turizma upravo kako bi se svi resursi identificirani u okviru analize stanja grupirali, valorizirali i integrirali u harmoničnu ponudu koja je odraz prostornih i autohtonih resursa. Fokus prioriteta i pripadajućih projekata unutar cilja je na jačanju kratkih lanaca opskrbe. Identifikacija i poticanje lokalne proizvodnje na plasman proizvoda u turizmu dugoročno će rezultirati benefitima u vidu jačanja imidža Općine kao sredine koja njeguje tradicionalni način proizvodnje, podrijetlo sastojaka te cjelokupno poljoprivredno prehrambeno nasljeđe podneblja. Valorizacija prirodnih i kulturnih dobara elementi su koji dominiraju po pitanju zastupljenosti i mogućnosti valorizacije, stoga je logičan slijed njihovo oplemenjivanje kako bi postali primarni atraktivni faktori te su relevantni projekti pridruženi pripadajućim prioritetima unutar cilja.

Jedan od prioriteta odnosi se upravo na jačanje kapaciteta privatnog sektora u turizmu, prvenstveno jer je upravo privatni sektor (malo gospodarstvo) pokretač promjena. Neki od koraka koje je potrebno poduzeti u ovom kontekstu odnose se na kontinuirano preispitivanje i usmjeravanje djelovanja privatnog sektora u smjeru definiranom strateškim odrednicama, primjerice uključivanjem predstavnika privatnog sektora u upravljačke strukture javnih institucija u turizmu, organiziranjem edukativnih događanja za privatni sektor i sufinanciranje sudjelovanja na specijaliziranim sajmovima u turizmu i sl.

Treći specifični cilj uključuje prioritete koji su kreirani s ciljem pozicioniranja i brendiranja destinacije. Cilj je razgranat u 3 ključna prioriteta koji su fokusirani na promociju i brendiranje turističkih atrakcija i manifestacija, uspostavu turističko informativnog centra i podizanje svijesti lokalnih stanovnika o mogućnostima razvoja turizma, te razvoj promotivnih materijala, digitalnih i tiskanih kataloga.

Detaljni prikaz svih projekata koji su grupirani unutar ciljeva i prioriteta dati će se u okviru poglavlja u nastavku.

3.5. Pregled strateških mjera u turizmu

U okviru ovog poglavlja predstaviti će se strateške mjere u turizmu koje su grupirane po identificiranim prioritetima unutar 3 specifična cilja. Ovom strategijom predložena je ukupno 31 mjera.

U sljedećoj tablici prikazane su strateške mjere za Specifični cilj 1 odnosno Prioritet 1.1 Razvoj i unapređenje obalne turističke infrastrukture, te Prioritet 1.2 Razvoj i unapređenje zaobalne turističke infrastrukture, te Prioritet 1.3. Jačanje kapaciteta privatnog sektora u turizmu.

Tablica 16. Strateške mjere za Specifični cilj 1

SC1	Razvoj turističke infrastrukture
Prioritet 1.1. Razvoj i unapređenje obalne turističke infrastrukture	1.1.1. Rekonstrukcija šetnice u Maslenici 1.1.2. Postavljanje plutajućih valobrana 1.1.3. Uređenje središnjeg obalnog pojasa u Rovanjskoj 1.1.4. Romantična plaža u Maslenici 1.1.5. Uređenje obale i obalnog zida u Modriču
Prioritet 1.2. Razvoj i unapređenje zaobalne turističke infrastrukture	1.2.1. Revitalizacija područja Majstorske ceste 1.2.2. Fortifikacijski kompleks Dračevac – forte San Marko 1.2.3. Rekonstrukcija ceste Modrič – Bužonje 1.2.4. Poučna staza Zaton Obrovački
Prioritet 1.3. Modernizacija komunalne infrastrukture	1.3.1. Uređenje platoa utovarnog mosta 1.3.2. Pontonski gat Rovanjaska 1.3.3. Izgradnja WI-FI besplatnog sustava pristupa Internetu 1.3.4. Izgradnja javnih WC-a 1.3.5. Uređenje hotspot lokacija na biciklističkim stazama

Izvor: Izrada autora

U sklopu Specifičnog cilja 2 specificirano je ukupno 8 strateških mjera koje su grupirane u okviru 4 prioriteta koji za cilj imaju kreirati okvir za razvoj konkurentnog turizma i prikazani su u sljedećoj tablici.

Tablica 17. Strateške mjere za Specifični cilj 2

SC2	Kreiranje okvira za razvoj konkurentnog turizma
Prioritet 2.1. Jačanje kratkih lanaca opskrbe	2.1.1. Medena kuća 2.1.2. Izgradnja ribarnice

<p>Prioritet 2.2. Valorizacija i plasman prirodnih dobara</p>	<p>2.2.1. Posjetiteljsko interpretacijski centar Podprag 2.2.2. Špilja Modrič</p>
<p>Prioritet 2.3. Valorizacija i plasman kulturnih dobara</p>	<p>2.3.1. Zaštita i uređenje okoliša Crkve Sv. Jurja 2.3.2. Veliki školjčić - arheološki otok</p>
<p>Prioritet 2.4. Jačanje kapaciteta privatnog sektora u turizmu</p>	<p>2.4.1. Izgradnja difuznog hotela Velebit 2.4.2. Edukacija pružatelja usluga u turizmu</p>

Izvor: Izrada autora

U sklopu trećeg cilja, čijim ostvarenjem se općinu želi brendirati kao turističku destinaciju, definirano je ukupno 9 strateških mjera koje su grupirane unutar 3 prioriteta čiji popis se nalazi u sljedećoj tablici.

Tablica 18. Strateške mjere za Specifični cilj 3

SC3	Brendiranje Općine kao turističke destinacije
<p>Prioritet 3.1. Promocija i brendiranje turističkih atrakcija i manifestacija</p>	<p>3.1.1. Sudjelovanje na inozemnim i tuzemnim turističkim sajmovima 3.1.2. Oglašavanje manifestacija na društvenim mrežama</p>
<p>Prioritet 3.2. Uspostava turističko informativnog centra i podizanje svijesti lokalnih stanovnika</p>	<p>3.2.1. Turističko informativni centar 3.2.2. Održavanje edukacija za lokalno stanovništvo</p>

Prioritet 3.5. Razvoj promotivnih materijala, digitalnih i tiskanih kataloga

Izvor: Izrada autora

- 3.5.1. Dizajn i tsak kataloga sa tematiziranom ponudom (višejezični)
- 3.5.2. Održavanje profila na društvenim mrežama
- 3.5.3. Brendiranje tematskih staza
- 3.5.4. Izrada i postavljanje informativnih ploča
- 3.5.5. Izrada i postavljanje signalizacije

3.6. Usklađenost strateških odrednica sa strategijama višeg reda

Strategija razvoja turizma Općine Jasenice usklađena je sa relevantnim nacionalnim okvirom Republike Hrvatske. Pregled usklađenosti strateških odrednica u turizmu na području Općine Jasenice sa strategijama višeg reda nalazi se u tablici u nastavku.

Tablica 19. Analiza strateške usklađenosti i povezanosti sa dokumentima višeg reda

Naziv dokumenta	Relevantni ciljevi / prioriteti	Obrazloženje
Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020.	Fokus u strateškim odrednicama Strategije razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. je na turističkim proizvodima za koje je naglašeno da su temelj konkurentnosti Republike Hrvatske, između kojih se mogu naglasiti zdravstveni turizam, kulturni turizam, cikloturizam, eno i gastroturizam, ruralni i planinski turizam, pustolovni i sportski turizam i drugi.	S obzirom na strateške odrednice Općine Jasenice, može se reći da su one povezane sa strateškim odrednicama na nacionalnoj razini. Navedeno naročito dolazi do izražaja u ciljevima koji se odnose na povećanje atraktivnosti i konkurentnosti što je upravo i jedan od fokusa Općine Jasenice, a mjere su komplementarne i s aspekta oblika turizma koji su u fokusu na nacionalnoj razini (kombinacija sljedećih vrsta turizma: kulturni turizam, cikloturizam, eno i gastroturizam, ruralni i planinski turizam, pustolovni i sportski turizam) .
Strateški marketinški plan hrvatskog turizma za razdoblje 2014. – 2020.	Unutar Strateškog marketinškog plana Hrvatskog turizma za razdoblje 2014. – 2020. navedena su tri osnovna cilja: povećati snagu brenda, niža sezonalnost i veća potrošnja po turistu.	Strategija razvoja Općine Jasenice povezana je sa ciljevima koji se odnose na jačanje snage brenda brenda (naročito SC3) i smanjenje sezonalnosti ponude do koje će na lokalnoj razini dovesti provođenje mjera koje su sastavni dio SC1 i SC2 čime će se utjecati na diverzifikaciju ponude, a samim time i na brendiranje destinacije kao primarne što će posljedično dovesti do smanjenja sezonalnosti.
Glavni plan razvoja turizma Zadarske županije 2013. – 2023.	Ključni ciljevi razvoja turizma Zadarske županije koji su kompatibilni sa strateškim odrednicama u turizmu Općine Jasenice su: Smanjenje sezonalnosti kroz razvoj konkurentnog turističkog sektora; Unapređenje turističke infrastrukture i zaštita okoliša	Cilju koji se odnosi na „Smanjenje sezonalnosti kroz razvoj konkurentnog turističkog sektora“ doprinos će se dati smanjenjem udjela proizvoda temeljenog na resursu „sunca i mora“. Konkretno, razvijati će se selektivni oblici turizma i težiti će se oblikovanju destinacije koja je primarna.

Naziv dokumenta	Relevantni ciljevi / prioriteti	Obrazloženje
		Unapređenje turističke infrastrukture cilj je koji je kompatibilan sa razvojnim pravcem turizma Općine Jasenice što će u konačnici rezultirati stvaranju kvalitetnijeg i konkurentnijeg turističkog sektora sa svim pratećim uslugama.
Lokalna razvojna strategija LAG-a Bura za razdoblje 2014. – 2020.	Cilj koji je definiran na razini LAG-a i relevantan za razvoj turizma na području Općine Jasenice je Opći cilj 2 „Povećanje poduzetničke aktivnosti u turizmu kroz pozicioniranje područja LAG-a kao vodeće destinacije aktivnog turizma u regiji“	Mjere koje su specificirane unutar SC3 „Brendiranje Općine kao turističke destinacije“ će doprinijeti profiliranju Zadarske županije kao regije aktivnog turizma.
Strateški razvojni program Općine Jasenice za razdoblje 2016. – 2020.	Strategija razvoja turizma Općine Jasenice kompatibilna je sa Strateškim razvojnim programom Općine Jasenice za razdoblje 2016. – 2020., naročito u pogledu ciljeva SC2 Razvoj gospodarstva utemeljenog na resursima mikroregije te SC3 Očuvanje i valorizacija prirodnih resursa.	U sklopu Strategije razvoja turizma Općine Jasenice provođenjem Specifičnog cilja 2 „Kreiranje okvira za razvoj konkurentnog turizma“ utjecati će se i na ostvarenje SC2 i SC3 koji su definirani Strateškim razvojnim programom Općine Jasenice za razdoblje 2016. – 2020. Unutar definiranih prioriteta posebno će se mjere naslanjati na Prioritet 1.1. Unapređenje infrastrukture na području Općine, Prioritet 2.2. Razvoj ruralnog turizma, te Prioritet 3.2. Valorizacija prirodnih resursa.

Izvor: Izrada autora

4. SMJERNICE USPOSTAVE MODELA UPRAVLJANJA TURIZMOM

Kako bi se osigurala kontinuirana podrška implementaciji strateških odrednica, te osigurao kontinuitet po pitanju odživosti i dugotrajnosti rezultata, nužno je definirati smjernice uspostave modela upravljanja turizmom.

Prvi korak uspostave modela upravljanja turizmom je identifikacija i definiranje upravljačke baze dionika u turizmu te uspostava stabilnih komunikacijskih kanala.

Nositelj razvoja u pogledu realizacije strateških odrednica je Općina na čelu sa Općinskim načelnikom, a ključna zadaća i odgovornost odnose se na valorizaciju resursa Općine te kreiranje prepoznatljivih turističkih proizvoda.

Izuzev Općine, s obzirom na djelokrug rada i obuhvat dionika veoma je važno kontinuirano surađivati sa Lokalnom akcijskom grupom „Bura“ čiji je Općina član, te sa Turističkom zajednicom Općine Jasenice. Kontinuiranom suradnjom sa prethodno navedenim subjektima omogućiti će se kreiranje dodirne točke sa svim strateškim projektima koji su od značaja za širu okolicu u pogledu umrežavanja te mogućnostima nadogradnje turističkog proizvoda u okvirima trendova u županiji, na nacionalnoj i inozemnoj razini.

Jedan od ključnih koraka nakon uspostave baze dionika je imenovanje odgovorne osobe unutar Jedinog upravnog odjela koja će vršiti koordinacijske aktivnosti te osigurati operativno izvršenje Strategijom definiranih projekata.

Ključne odgovornosti koje podrazumijeva provođenje projekata koje su sastavni dio strateških odrednica su:

- definiranje početka i praćenje izvršenja projekata unutar pojedinih prioriteta,
- praćenje izvršenja izlaznih pokazatelja projekata,
- ažuriranje i nadogradnja baze projekata unutar strateških odrednica,
- izvještavanje odgovornih osoba u Općini Jasenice.

Kako bi se osiguralo uspješno izvršenje projekata te u konačnici postiglo ostvarenje vizije i brendiranje Općine u definiranom pravcu neophodno je vršiti kontinuirano praćenje i izvještavanje o provedbi Strategije. Praćenje će imenovana odgovorna osoba vršiti kontinuirano, a rezultati praćenja zajedno sa eventualno uočenim nepravilnostima i kašnjenjima će se zajedno sa preporukama integrirati u izvještaj koji će podnositi Općinskom vijeću.

Minimalni sadržaj izvještaja o provedbi strategije uključivati će informacije o ciljevima, prioritetima, projektima, podatke o nositeljima, izvorima financiranja te napomene. Izuzev osobe koja će biti imenovana za koordiniranje i izvještavanje neophodno je aktivirati sve gradske službe i tvrtke kako bi se svi raspoloživi naponi usmjerili na uspješno izvršenje Strategije.

5. BAZA PRIORITETNIH PROJEKATA U OPĆINI JASENICE

U okviru ovog poglavlja prikazana je baza prioriteta projekata koja izuzev pripadnosti strateškom prioritetu i cilju definira i sljedeće podatke: nositelj projekta, ukupna vrijednost, izvori sufinanciranja s osvrtom na mogućnost sufinanciranja iz EU fondova. Ukupna vrijednost svih prioriteta projekata u bazi iznosi 162.680.000,00 kn od čega se po udjelu najviše odnosi na Specifični cilj 1 (79,54 %). Specifični cilj 2 čini 18,44 %, a Specifični cilj 3 svega 2,02 % u ukupnoj vrijednosti baze prioriteta projekata.

Detaljan prikaz baze prioriteta projekata za Specifični cilj 1 nalazi se u sljedećoj tablici.

Tablica 20. Baza prioriteta projekata za Specifični cilj 1

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost (HRK)	Proračun JLS	Javni RH izvori (Županija; Ministarstva)	EU fondovi	Ostalo
SC1 Razvoj turističke infrastrukture	1.1. Razvoj i unapređenje obalne turističke infrastrukture	1.1.1. Rekonstrukcija šetnice u Maslenici	Općina Jasenice	4.500.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%
					450.000,00	225.000,00	3.825.000,00	0,00
		1.1.2. Postavljanje plutajućih valobrana	Općina Jasenice	5.000.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%
					500.000,00	250.000,00	4.250.000,00	0,00
		1.1.3. Uređenje središnjeg obalnog pojasa u Rovanjskoj	Općina Jasenice	10.000.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%
					1.000.000,00	500.000,00	8.500.000,00	0,00
	1.1.4. Romantična plaža u Maslenici	Općina Jasenice	2.000.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%	
				200.000,00	100.000,00	1.700.000,00	0,00	
	1.1.5. Uređenje obale i obalnog zida u Modriču	Općina Jasenice	10.000.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%	
				1.000.000,00	500.000,00	8.500.000,00	0,00	
	Prioritet 1.2 Razvoj i unapređenje zaobalne turističke infrastrukture	1.2.1. Revitalizacija područja Majstorske ceste	Općina Jasenice	75.000.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%
					7.500.000,00	3.750.000,00	63.750.000,00	0,00
		1.2.2. Fortifikacijski kompleks Dračevac – forte San Marko	Općina Jasenice	11.000.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%
					1.100.000,00	550.000,00	9.350.000,00	0,00
	1.2.3. Rekonstrukcija ceste Modrič – Bužonje	Općina Jasenice	7.000.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%	
				700.000,00	350.000,00	5.950.000,00	0,00	
1.2.4. Poučna staza Zaton Obrovački	Općina Jasenice	600.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%		

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost (HRK)	Proračun JLS	Javni RH izvori (Županija; Ministarstva)	EU fondovi	Ostalo		
	Prioritet 1.3. Modernizacija komunalne infrastrukture	1.3.1. Uređenje platoa utovarnog mosta	Općina Jasenice	3.000.000,00	60.000,00	30.000,00	510.000,00	0,00		
					10,00%	5,00%	85,00%	0,00%		
		1.3.2. Pontonski gat Rovanjaska	Općina Jasenice	200.000,00	300.000,00	150.000,00	2.550.000,00	0,00		
					10,00%	5,00%	85,00%	0,00%		
		1.3.3. Izgradnja WI-FI besplatnog sustava pristupa Internetu	Općina Jasenice	200.000,00	20.000,00	10.000,00	170.000,00	0,00		
					10,00%	5,00%	85,00%	0,00%		
		1.3.4. Izgradnja javnih WC-a	Općina Jasenice	700.000,00	70.000,00	35.000,00	595.000,00	0,00		
					10,00%	5,00%	85,00%	0,00%		
		1.3.5. Uređenje hotspot lokacija na biciklističkim stazama	Općina Jasenice	200.000,00	20.000,00	10.000,00	170.000,00	0,00		
					10,00%	5,00%	85,00%	0,00%		
		Ukupno:					12.940.000,00	6.470.000,00	109.990.000,00	0,00

Izvor: Izrada autora

Detaljan prikaz baze prioriternih projekata koji su grupirani unutar Specifičnog cilja 2 nalazi se u sljedećoj tablici.

Tablica 21. Baza prioriternih Projekata za Specifični cilj 2

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost (HRK)	Proračun JLS	Javni RH izvori (Županija; Ministarstva)	EU fondovi	Ostalo
SC2 Kreiranje okvira za razvoj konkurentnog turizma	Prioritet 2.1. Jačanje kratkih lanaca opskrbe	2.1.1. Medena kuća	Općina Jasenice	12.000.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%
					1.200.000,00	600.000,00	10.200.000,00	0,00
		2.1.2. Izgradnja ribarnice	Općina Jasenice	400.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%
					40.000,00	20.000,00	340.000,00	0,00
	Prioritet 2.2. Valorizacija i plasman prirodnih dobara	2.2.1. Posjetiteljsko interpretacijski centar Podprag	Općina Jasenice	10.000.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%
					1.000.000,00	500.000,00	8.500.000,00	0,00
		2.2.2. Špilja Modrič	Općina Jasenice	500.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%
					50.000,00	25.000,00	425.000,00	0,00

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost (HRK)	Proračun JLS	Javni RH izvori (Županija; Ministarstva)	EU fondovi	Ostalo
	Prioritet 2.3. Valorizacija i plasman kulturnih dobara	2.3.1. Zaštita i uređenje okoliša Crkve Sv. Jurja	Općina Jasenice	1.500.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%
					150.000,00	75.000,00	1.275.000,00	0,00
		2.3.2. Veliki školjić - arheološki otok	Općina Jasenice	500.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%
					50.000,00	25.000,00	425.000,00	0,00
	Prioritet 2.4. Jačanje kapaciteta privatnog sektora u turizmu	2.4.1. Izgradnja difuznog hotela Velebit	Općina Jasenice	5.000.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%
					500.000,00	250.000,00	4.250.000,00	0,00
		2.4.2. Edukacija pružatelja usluga u turizmu	Općina Jasenice	100.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%
					10.000,00	5.000,00	85.000,00	0,00
Ukupno:				3.000.000,00	1.500.000,00	25.500.000,00	0,00	

Izvor: Izrada autora

Prioritetni projekti koji su grupirani unutar Specifičnog cilja 3 prikazani su u sljedećoj tablici.

Tablica 22. Baza prioriternih projekata za specifični cilj 3

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost (HRK)	Proračun JLS	Javni RH izvori (Županija; Ministarstva)	EU fondovi	Ostalo
SC3 Brendiranje Općine kao turističke destinacije	Prioritet 3.1. Promocija i brendiranje turističkih atrakcija i manifestacija	3.1.1. Sudjelovanje na inozemnim i tuzemnim turističkim sajmovima	Općina Jasenice	100.000,00	90,00%	10,00%	0,00%	0,00%
					90.000,00	10.000,00	0,00	0,00
		3.1.2. Oglašavanje manifestacija na društvenim mrežama	Općina Jasenice	150.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
					150.000,00	0,00	0,00	0,00
	Prioritet 3.2. Uspostava turističko-informativnog centra i podizanje svijesti lokalnih stanovnika	3.2.1. Turističko informativni centar	Općina Jasenice	1.500.000,00	10,00%	5,00%	85,00%	0,00%
					150.000,00	75.000,00	1.275.000,00	0,00
		3.2.2. Održavanje edukacija za lokalno stanovništvo	Općina Jasenice	30.000,00	95,00%	5,00%	0,00%	0,00%
					28.500,00	1.500,00	0,00	0,00
	Prioritet 3.3. Razvoj promotivnih materijala, digitalnih i tiskanih kataloga	3.3.1. Dizajn i tsak kataloga sa tematiziranom ponudom (višejezični)	Općina Jasenice	100.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
					100.000,00	0,00	0,00	0,00
3.3.2. Održavanje profila na društvenim mrežama		Općina Jasenice	200.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost (HRK)	Proračun JLS	Javni RH izvori (Županija; Ministarstva)	EU fondovi	Ostalo
					200.000,00	0,00	0,00	0,00
		3.3.3. Brendiranje tematskih staza	Općina Jasenice	300.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
					300.000,00	0,00	0,00	0,00
		3.3.4. Izrada i postavljanje informativnih ploča	Općina Jasenice	700.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
					700.000,00	0,00	0,00	0,00
		3.3.5. Izrada i postavljanje signalizacije	Općina Jasenice	200.000,00	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
					200.000,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno:					1.918.500,00	86.500,00	1.275.000,00	0,00

Izvor: Izrada autora

6. AKCIJSKI PLAN SA TERMINSKIM PLANOM PROVEDBE PROJEKATA OD STRATEŠKOG ZNAČAJA

U okviru ovog poglavlja predstavlja se Akcijski plan sa terminskim planom provedbe projekata od strateškog značaja za trogodišnje razdoblje 2020. – 2022. koje prati hijerarhiju definiranu u strateškim odrednicama, a koje uključuju i ključne odgovornosti (nositelj) i okvirne financijske pokazatelji za trogodišnje razdoblje.

Iduća tablica prikazuje akcijski i terminski plan za izvršenje projekata od strateškog značaja identificiranih u okviru Specifičnog cilja 1.

Tablica 23. Akcijski plan sa terminskim planom za Specifični cilj 1

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost (HRK)	2020.	2021.	2022.	
SC1 Razvoj turističke infrastrukture	1.1. Razvoj i unapređenje obalne turističke infrastrukture	1.1.1. Rekonstrukcija šetnice u Maslenici	Općina Jasenice	4.500.000,00	10,00%	10,00%	80,00%	
					450.000,00	450.000,00	3.600.000,00	
		1.1.2. Postavljanje plutajućih valobrana	Općina Jasenice	5.000.000,00	10,00%	10,00%	80,00%	
					500.000,00	500.000,00	4.000.000,00	
		1.1.3. Uređenje središnjeg obalnog pojasa u Rovanjskoj	Općina Jasenice	10.000.000,00	10,00%	10,00%	80,00%	
				1.000.000,00	1.000.000,00	8.000.000,00		
			1.1.4. Romantična plaža u Maslenici	Općina Jasenice	2.000.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					200.000,00	200.000,00	1.600.000,00	
			1.1.5. Uređenje obale i obalnog zida u Modriču	Općina Jasenice	10.000.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					1.000.000,00	1.000.000,00	8.000.000,00	
		Prioritet 1.2 Razvoj i unapređenje zaobalne turističke infrastrukture	1.2.1. Revitalizacija područja Majstorske ceste	Općina Jasenice	75.000.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					7.500.000,00	7.500.000,00	60.000.000,00	
	1.2.2. Fortifikacijski kompleks Dračevac – forte San Marko		Općina Jasenice	11.000.000,00	10,00%	10,00%	80,00%	
					1.100.000,00	1.100.000,00	8.800.000,00	
			1.2.3. Rekonstrukcija ceste Modrič – Bužonje	Općina Jasenice	7.000.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					700.000,00	700.000,00	5.600.000,00	
			1.2.4. Poučna staza Zaton Obrovački	Općina Jasenice	600.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					60.000,00	60.000,00	480.000,00	
		Prioritet 1.3 Modernizacija komunalne infrastrukture	1.3.1. Uređenje platoa utovarnog mosta	Općina Jasenice	3.000.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					300.000,00	300.000,00	2.400.000,00	
1.3.2. Pontonski gat Rovanjaska	Općina Jasenice		200.000,00	10,00%	10,00%	80,00%		
				20.000,00	20.000,00	160.000,00		
		1.3.3. Izgradnja WI-FI besplatnog sustava pristupa Internetu	Općina Jasenice	200.000,00	10,00%	10,00%	80,00%	
				20.000,00	20.000,00	160.000,00		
		1.3.4. Izgradnja javnih WC-a	Općina Jasenice	700.000,00	10,00%	10,00%	80,00%	

					70.000,00	70.000,00	560.000,00
		1.3.5. Uređenje hotspot lokacija na biciklističkim stazama	Općina Jasenice	200.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					20.000,00	20.000,00	160.000,00
Ukupno:					12.940.000,00	12.940.000,00	103.520.000,00

Izvor: Izrada autora

U sljedećoj tablici nalazi se akcijski i terminski plan za izvršenje projekata od strateškog značaja identificiranih u okviru Specifičnog cilja 2.

Tablica 24. Akcijski plan sa terminskim planom za Specifični cilj 2

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost (HRK)	2020.	2021.	2022.
SC2 Kreiranje okvira za razvoj konkurentnog turizma	Prioritet 2.1. Jačanje kratkih lanaca opskrbe	2.1.1. Medena kuća	Općina Jasenice	12.000.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					1.200.000,00	1.200.000,00	9.600.000,00
	Prioritet 2.2. Valorizacija i plasman prirodnih dobara	2.1.2. Izgradnja ribarnice	Općina Jasenice	400.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					40.000,00	40.000,00	320.000,00
	Prioritet 2.2. Valorizacija i plasman prirodnih dobara	2.2.1. Posjetiteljsko interpretacijski centar Podprag	Općina Jasenice	10.000.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					1.000.000,00	1.000.000,00	8.000.000,00
	Prioritet 2.2. Valorizacija i plasman prirodnih dobara	2.2.2. Špija Modrič	Općina Jasenice	500.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					50.000,00	50.000,00	400.000,00
	Prioritet 2.3. Valorizacija i plasman kulturnih dobara	2.3.1. Zaštita i uređenje okoliša Crkve Sv. Jurja	Općina Jasenice	1.500.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					150.000,00	150.000,00	1.200.000,00
	Prioritet 2.3. Valorizacija i plasman kulturnih dobara	2.3.2. Veliki školjčić - arheološki otok	Općina Jasenice	500.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					50.000,00	50.000,00	400.000,00
Prioritet 2.4. Jačanje kapaciteta privatnog sektora u turizmu	2.4.1. Izgradnja difuznog hotela Velebit	Općina Jasenice	5.000.000,00	10,00%	10,00%	80,00%	
				500.000,00	500.000,00	4.000.000,00	
Prioritet 2.4. Jačanje kapaciteta privatnog sektora u turizmu	2.4.2. Edukacija pružatelja usluga u turizmu	Općina Jasenice	100.000,00	10,00%	10,00%	80,00%	
				10.000,00	10.000,00	80.000,00	
Ukupno:					3.000.000,00	3.000.000,00	24.000.000,00

Izvor: Izrada autora

Iduća tablica prikazuje akcijski i terminski plan za izvršenje projekata od strateškog značaja identificiranih u okviru Specifičnog cilja 3.

Tablica 25. Akcijski plan sa terminskim planom za Specifični cilj 3

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost (HRK)	2020.	2021.	2022.
SC3 Brendiranje Općine kao turističke destinacije	Prioritet 3.1. Promocija i brendiranje turističkih atrakcija i manifestacija	3.1.1. Sudjelovanje na inozemnim i tuzemnim turističkim sajmovima	Općina Jasenice	100.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					10.000,00	10.000,00	80.000,00
		3.1.2. Oglašavanje manifestacija na društvenim mrežama	Općina Jasenice	150.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					15.000,00	15.000,00	120.000,00

	Prioritet 3.2. Uspostava turističko informativnog centra i podizanje svijesti lokalnih stanovnika	3.2.1. Turističko informativni centar	Općina Jasenice	1.500.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					150.000,00	150.000,00	1.200.000,00
		3.2.2. Održavanje edukacija za lokalno stanovništvo	Općina Jasenice	30.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					3.000,00	3.000,00	24.000,00
	Prioritet 3.3. Razvoj promotivnih materijala, digitalnih i tiskanih kataloga	3.3.1. Dizajn i tisak kataloga sa tematiziranom ponudom (višejezični)	Općina Jasenice	100.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					10.000,00	10.000,00	80.000,00
		3.3.2. Održavanje profila na društvenim mrežama	Općina Jasenice	200.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					20.000,00	20.000,00	160.000,00
		3.3.3. Brendiranje tematskih staza	Općina Jasenice	300.000,00	10,00%	10,00%	80,00%
					30.000,00	30.000,00	240.000,00
3.3.4. Izrada i postavljanje informativnih ploča	Općina Jasenice	700.000,00	10,00%	10,00%	80,00%		
			70.000,00	70.000,00	560.000,00		
3.3.5. Izrada i postavljanje signalizacije	Općina Jasenice	200.000,00	10,00%	10,00%	80,00%		
			20.000,00	20.000,00	160.000,00		
Ukupno:					328.000,00	328.000,00	2.624.000,00

Izvor: Izrada autora

7. OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE

U sklopu ovog poglavlja precizira se okvir za praćenje i vrednovanje za sve strateške projekte iz baze strateških projekata na način da se specificiraju indikatori koji mogu upućivati na izvršenje, odnosno ne izvršenje Strategijom definiranih projekata te su im pridruženi izlazni pokazatelji koji su u konačnici odraz željenog stanja po pitanju operativnih koraka.

Sljedeća tablica prikazuje okvir za praćenje strateških projekata definiranih u sklopu Specifičnog cilja 1.

Tablica 26. Okvir za praćenje za Specifični cilj 1

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost (HRK)	Indikatori	Izlazni pokazatelji
SC1 Razvoj turističke infrastrukture	1.1. Razvoj i unapređenje obalne turističke infrastrukture	1.1.1. Rekonstrukcija šetnice u Maslenici	Općina Jasenice	4.500.000,00	m uređene šetnice	500 m uređene šetnice
		1.1.2. Postavljanje plutajućih valobrana	Općina Jasenice	5.000.000,00	m postavljenih plutajućih valobrana	10 postavljenih plutajućih valobrana
		1.1.3. Uređenje središnjeg obalnog pojasa u Rovanjskoj	Općina Jasenice	10.000.000,00	m uređenog obalnog pojasa	270 m uređenog obalnog pojasa
		1.1.4. Romantična plaža u Maslenici	Općina Jasenice	2.000.000,00	Uređeni sadržaji na plaži	Postavljena info ploča (1) Igrađen i opremljen sanitarni objekt (1) Zaposlen spasioc (1)
		1.1.5. Uređenje obale i obalnog zida u Modriču	Općina Jasenice	10.000.000,00	m sanirane obale i obalnog zida	Sanirano 685 m obalni zid i uređen obalni pojas u Modriču
	Prioritet 1.2 Razvoj i unapređenje zaobalne turističke infrastrukture	1.2.1. Revitalizacija područja Majstorske ceste	Općina Jasenice	75.000.000,00	km revitalizirane Majstorske ceste	Obnovljeno kulturno dobro Majstorska cesta u daljini od 17 km
		1.2.2. Fortifikacijski kompleks Dračevac – forte San Marko	Općina Jasenice	11.000.000,00	Stupanj spremnosti projektne dokumentacije	Izrađena konzervatorska studija Ishodovana građevinska dozvola Obnovljen fortifikacijski kompleks Stavljanje kule u turističku funkciju
		1.2.3. Rekonstrukcija ceste Modrič – Bužonje	Općina Jasenice	7.000.000,00	km rekonstruirane ceste Modrič – Bužonje	4,5 km rekonstruirane ceste Modrič – Bužonje
		1.2.4. Poučna staza Zaton Obrovački	Općina Jasenice	600.000,00	m uređene i opremljene šetnice Zaton obrovački	

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost (HRK)	Indikatori	Izlazni pokazatelji
	Prioritet 1.3 Modernizacija komunalne infrastrukture				broj postavljenih poučnih tabli broj postavljenih kanti za otpad	Izgrađena poučna staza u dužini 600 m Postavljeno 10 poučnih tabli Postavljeno 20 kanti za otpad
		1.3.1. Uređenje platoa utovarnog mosta	Općina Jasenice	3.000.000,00	Provedene aktivnosti uređenja platoa utovarnog mosta	Uređeno parkiralište kapaciteta 100 vozila Izgrađene stubbe koje povezuju rivu i plato utovarnog mosta Uređena 2 sportska terena
		1.3.2. Pontonski gat Rovanjaska	Općina Jasenice	200.000,00	Broj novoformiranih vezova	50 novoformiranih vezova
		1.3.3. Izgradnja WI-FI besplatnog sustava pristupa Internetu	Općina Jasenice	200.000,00	broj uspostavljenih pristupnih točaka za besplatan Internet u Općini	2 uspostavljene pristupne točke za besplatan Internet u Općini
		1.3.4. Izgradnja javnih WC-a	Općina Jasenice	700.000,00	m ² izgrađenih javnih WC-a	24 m ² izgrađenih javnih WC-a
		1.3.5. Uređenje hotspot lokacija na biciklističkim stazama	Općina Jasenice	200.000,00	broj uspostavljenih hotspot točaka na biciklističkim stazama	9 uspostavljenih hotspot točaka na biciklističkim stazama

Izvor: Izrada autora

Unutar iduće tablice također je preciziran okvir za praćenje strateških projekata definiranih u sklopu Specifičnog cilja 2.

Tablica 27. Okvir za praćenje za Specifični cilj 2

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost (HRK)	Indikatori	Izlazni pokazatelji
SC2 Kreiranje okvira za razvoj konkurentnog turizma	Prioritet 2.1 Jačanje plasman prirodni dobara kratkih lanaca opskrbe	2.1.1 Medena kuća	Općina Jasenice	12.000.000,00	Broj rekonstruiranih objekata	Rekonstruirana Medena kuća (1)
		2.1.2. Izgradnja ribarnice	Općina Jasenice	400.000,00	m ² izgrađene ribarnice	12 m ² izgrađene ribarnice
	Prioritet 2.2. Valorizacija i plasman prirodnih dobara	2.2.1. Posjetiteljsko interpretacijski centar Podprag	Općina Jasenice	10.000.000,00	Broj uspostavljenih sadržaja u Posjetiteljsko interpretacijskom centru	Najam planinske i druge opreme za adrenalinski turizam, ured HGSS i ostale službe i ugostiteljski sadržaj
		2.2.2. Špilja Modrič	Općina Jasenice	500.000,00	Provedene aktivnosti uređenja Špilje Modrič	Kupljena 3 kamena objekta, Osposobljavanje svlačionice i predprostora špilje, Stavljanje u funkciju sanitarnog čvora, Osposobljavanje objekta suvenirnice i prodaje karata za ulazak u špilju

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost (HRK)	Indikatori	Izlazni pokazatelji
	Prioritet 2.3. Valorizacija i plasman kulturnih dobara	2.3.1. Zaštita i uređenje okoliša Crkve Sv. Jurja	Općina Jasenice	1.500.000,00	m ² uređenja okoliša crkve Sv. Jurja	150 m ² uređenog okoliša crkve Sv. Jurja
		2.3.2. Veliki školjčić - arheološki otok	Općina Jasenice	500.000,00	m ² uređenog arheološkog lokaliteta	1800 m ² uređenog arheološkog lokaliteta
	Prioritet 2.4. Jačanje kapaciteta privatnog sektora u turizmu	2.4.1. Izgradnja difuznog hotela Velebit	Općina Jasenice	5.000.000,00	Provedene aktivnosti izgradnje difuznog hotela Velebit	Rekonstruirane i izgrađene velebitske kućice sukladno rješenjima o tipskim velebitskim kućama, a koje su izrađene temeljem tradicijske graditeljske baštine Velebita .
		2.4.2. Edukacija pružatelja usluga u turizmu	Općina Jasenice	100.000,00	Broj održanih edukacija za pružatelje usluga u turizmu	Održane ukupno 3 edukacije pružatelje usluga u turizmu

Izvor: Izrada autora

Sljedeća tablica prikazuje okvir za praćenje strateških projekata koji su definirani u sklopu Specifičnog cilja 3.

Tablica 28. Okvir za praćenje za Specifični cilj 3

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost (HRK)	Indikatori	Izlazni pokazatelji
SC3 Brendiranje Općine kao turističke destinacije	Prioritet 3.1. Promocija i brendiranje turističkih atrakcija i manifestacija	3.1.1. Sudjelovanje na inozemnim i tuzemnim turističkim sajmovima	TZO Jasenice	100.000,00	Broj sudjelovanja na inozemnim sajmovima Broj sudjelovanja na tuzemnim sajmovima	Sudjelovanje na ukupno 3 inozemna sajma Sudjelovanje na ukupno 3 tuzemna sajma
		3.1.2. Oglašavanje manifestacija na društvenim mrežama	Općina Jasenice	150.000,00	Broj provedenih on-line kampanja za manifestacije na društvenim mrežama	Provedeno ukupno 6 on-line kampanja za manifestacije na društvenim mrežama
	Prioritet 3.2. Uspostava turističko informativnog centra i podizanje svijesti lokalnih stanovnika	3.3.1. Turističko informativni centar	Općina Jasenice	1.500.000,00	m ² izgrađenog i opremljenog Turističko informativnog centra broj osmišljenih i pruženih usluga	12 m ² izgrađenog i opremljenog Turističko informativnog centra Uspostavljeno 10 usluga
		3.4.1. Održavanje edukacija za lokalno stanovništvo	Općina Jasenice	30.000,00	Broj održanih edukacija za lokalno stanovništvo	Održane ukupno 3 edukacije za lokalno stanovništvo
	Prioritet 3.3. Razvoj promotivnih materijala, digitalnih i tiskanih kataloga	3.3.1. Dizajn i tsak kataloga sa tematiziranom ponudom (višejezični)	Općina Jasenice	100.000,00	Broj dizajniranih i tiskanih kataloga sa tematiziranom ponudom (višejezični)	2.000 dizajniranih i tiskanih kataloga sa tematiziranom ponudom (višejezični)

Cilj	Prioritet	Mjera	Nositelj	Ukupna vrijednost (HRK)	Indikatori	Izlazni pokazatelji
		3.3.2. Održavanje profila na društvenim mrežama	<i>Općina Jasenice</i>	<i>200.000,00</i>	Broj godišnjih objava na društvenim mrežama	30 godišnjih objava na društvenim mrežama
		3.3.3. Brendiranje tematskih staza	<i>Općina Jasenice</i>	<i>300.000,00</i>	Broj brendiranih tematskih staza	3 brendirane tematske staze
		3.3.4. Izrada i postavljanje informativnih ploča	<i>Općina Jasenice</i>	<i>700.000,00</i>	Broj izrađenih i postavljenih informativnih ploča	Izradene i postavljene 4 informativne ploče
		3.3.5. Izrada i postavljanje signalizacije	<i>Općina Jasenice</i>	<i>200.000,00</i>	Broj postavljenih znakova turističke signalizacije	10 postavljenih znakova turističke signalizacije (godišnje)

Izvor: Izrada autora

POPIS TABLICA

Tablica 1. Prosječni ljetni dnevni promet na području Općine Jasenice.....	9
Tablica 2. Staze brdskog biciklizma Zadarske županije koje prolaze područjem Općine Jasenice.....	20
Tablica 3. Cestovne staze Zadarske županije koje prolaze područjem Općine Jasenice	22
Tablica 4. Bike & Hike staze na području Općine Jasenice.....	26
Tablica 5. Pregled ostvarenih dolazaka po zemlji podrijetla	31
Tablica 6. Smještajni kapaciteti prema vrsti smještajnog objekta.....	33
Tablica 7. Dolasci i noćenja ostvareni u Općini Jasenice prema vrsti smještaja.....	33
Tablica 8. Prosječna popunjenost po krevetima u Općini Jasenice prema vrsti smještaja	34
Tablica 9. Popis pravnih osoba koje pružaju usluge smještaja u Općini Jasenice	34
Tablica 10. Popis ugostiteljskih objekata koji posluju na području Općine Jasenice.	34
Tablica 11. Struktura i broj posjetitelja NP Paklenica u 2018. godini	42
Tablica 12. Broj ostvarenih posjeta u PP Velebit po vrsti posjeta u 2018. godini	42
Tablica 13. Ostvareni posjeti u Nacionalnom parku Plitvička jezera u 2018. godini..	43
Tablica 14. Ostvareni posjeti NP Kornati u 2018. godini.....	43
Tablica 15. SWOT analiza.....	49
Tablica 16. Strateške mjere za Specifični cilj 1.....	57
Tablica 17. Strateške mjere za Specifični cilj 2.....	57
Tablica 18. Strateške mjere za Specifični cilj 3.....	58
Tablica 19. Analiza strateške usklađenosti i povezanosti sa dokumentima višeg reda	60
Tablica 20. Baza prioritetnih projekata za Specifični cilj 1	63
Tablica 21. Baza prioritetnih Projekata za Specifični cilj 2.....	64
Tablica 22. Baza prioritetnih projekata za specifični cilj 3.....	65
Tablica 23. Akcijski plan sa terminskim planom za Specifični cilj 1	67
Tablica 24. Akcijski plan sa terminskim planom za Specifični cilj 2.....	68
Tablica 25. Akcijski plan sa terminskim planom za Specifični cilj 3.....	68
Tablica 26. Okvir za praćenje za Specifični cilj 1	70
Tablica 27. Okvir za praćenje za Specifični cilj 2.....	71
Tablica 28. Okvir za praćenje za Specifični cilj 3.....	72

POPIS SLIKA

Slika 1. Prostorni smještaj Općine Jasenice u Zadarskoj županiji.....	7
Slika 2. Kanjon rijeke Zrmanje	11
Slika 3. Tulove grede.....	11
Slika 4. Dionica Majstorske ceste koja prolazi pokraj Tulovih greda.....	12
Slika 5. Špilja Modrić.....	12
Slika 6. Crkva sv. Frane.....	14
Slika 7. Crkva sv. Jurja.....	15
Slika 8. Majstorska cesta	15
Slika 9. Nastup KUD-a Vila Velebita.....	16
Slika 10. Bungee jumping na Masleničkom mostu.....	19
Slika 11. Mediteranska biciklistička ruta kreirana u sklopu projekta Eurovelo.....	25

Slika 12. Pregled dijela Velebitske planinarske staze.....	27
Slika 13. Lokacije na kojoj je sniman Winnetou.....	28
Slika 14. Idejno rješenje interijera Medene kuće.....	29
Slika 15. Idejno rješenje IT & Media kompleksa.....	29
Slika 16. Položaj Općine Jasenice u odnosu na atrakcije makro okruženja.....	41
Slika 17. Splet asocijacija destinacije Jasenice.....	53
Slika 18. Ključne kategorije razvoja turizma.....	54

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Dolasci domaćih i stranih gostiju u Općinu Jasenice u petogodišnjem razdoblju.....	30
Grafikon 2. Noćenja domaćih i stranih gostiju u Općinu Jasenice u petogodišnjem razdoblju.....	30
Grafikon 3. Struktura gostiju po dobnim skupinama.....	32

PRILOG

- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću

KLASA: 008-02/20-01/01
URBROJ:2198/21-01/1-20-2

IZVJEŠĆE O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

**STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA OPĆINE JASENICE ZA RAZDOBLJE
OD 2017. DO 2022. GODINE**

Naziv tijela nadležnog za izradu nacrtu i provedbu savjetovanja	Općina Jasenice
Svrha dokumenta	Strategija razvoja turizma Općine Jasenice predstavlja krovni sektorski dokument u turizmu kojim se definiraju dugoročne smjernice za njegov razvoj do kraja 2022. godine.
Tko je bio uključen u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrtu?	U postupak izrade dokumenta bili su uključeni službenici Jedinственог upravnog odjela Općine Jasenice.
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način?	Internetske stranice tijela nadležnog za izradu nacrtu http://www.jasenice.hr/
	Neke druge internetske stranice http://www.proracun.hr/ Dokument možete pogledati ovdje .
	Neki drugi odgovarajući način /
Vrijeme trajanja savjetovanja	Savjetovanje je trajalo od 20.12.2019. do 20.01.2020.
Obrazloženje za savjetovanja koja traju kraće od 30 dana	/
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Tijekom internetskog savjetovanja nije zaprimljena niti jedna sugestija, prijedlog ili komentar.

ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI

Razlozi pojedinih primjedbi zainteresirane javnosti na određene odredbe nacрта akta ili drugog dokumenta	/	
Troškovi provedenog savjetovanja	Nema troškova savjetovanja	
Tko je i kada izradio izvješće o provedenom savjetovanju?	Ime i prezime:	Datum:
	Leonardo Rončević, dipl. iur.	21.01.2020. godine

Osoba zadužena za provedbu
savjetovanja s javnošću
Leonardo Rončević, dipl. iur.

(potpis i pečat)